

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD - PODGORICA

**Finansijski iskazi za 2018. godinu
u skladu sa računovodstvenim propisima
Crne Gore**

i

Izvještaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans stanja)	3
Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans uspjeha)	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o novčanim tokovima	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 - 26
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Željeznička infrastruktura Crne Gore, Podgorica

Izveštaj o finansijskim iskazima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Akcionarskog društva Željeznička infrastruktura Crne Gore, Podgorica (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja) na dan 31. decembra 2018. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha), iskaz o novčanim tokovima i iskaz o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 52/2016), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim iskazima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni list Crne Gore", br. 01/2017) i Međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim iskazima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih iskaza radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

Osnova za mišljenje sa rezervom

Nekretnine, postrojenja i oprema Društva na dan 31. decembar 2018. godine iznose EUR 592,447,557. Društvo nije uradilo procjenu nekretnina, postrojenja i oprema, iako je računovodstvenom politikom objelodanjenom u Napomeni 3. uz finansijske iskaze predviđeno da se nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju po modelu revalorizacije, koji podrazumijeva da se procjena radi najmanje jednom u 5 godina. Na bazi raspoložive dokumentacije nismo bili u mogućnosti da utvrdimo da li bi i kakve efekte procjena imala na finansijske iskaze Društva za 2018. godinu.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Željeznička infrastruktura Crne Gore, Podgorica (Nastavak)

Izveštaj o finansijskim iskazima (Nastavak)

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za potencijalne efekte koje na finansijske iskaze imaju pitanja iznijeta u Osnovama za mišljenje sa rezervom, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2018. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja za period od 1. januara do 31. decembra 2018. godine, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni 3. uz finansijske iskaze.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu 14. uz finansijske iskaze u kojoj je objelodanjena činjenica da se Društvo suočava sa problemom da se imovina koja je upisana kao svojina Društva, rješenjima Uprave za nekretnine upisuje kao svojina države Crne Gore. Vlada Crne Gore je na sjednici od 7. februara 2019. godine donijela Zaključak broj 07-303 kojim se zadužuje Uprava za nekretnine da sprovede postupak vraćanja imovine sa Države Crne Gore na Željezničku infrastrukturu Crne Gore AD - Podgorica. Do dana izdavanja Izveštaja revizora Uprava za nekretnine nije vratila imovinu Društvu. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

Izveštaj o godišnjem izvještaju menadžmenta

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i tačnost godišnjeg izvještaja menadžmenta u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 52/2016). Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izvještaja menadžmenta Društva za 2018. godinu sa finansijskim iskazima za tu poslovnu godinu i da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Naši postupci u tom pogledu su obavljani u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 "Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izvještaje koji su bili predmet revizije" i ograničeni su samo na ocjenu usaglašenosti godišnjeg izvještaja o poslovanju sa revidiranim finansijskim iskazima.

Po našem mišljenju, godišnji izvještaj menadžmenta Društva za 2018. godinu, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađen je sa revidiranim finansijskim iskazima Društva za 2018. godinu i sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Podgorica, 19. mart 2019. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD - PODGORICA

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine
U EUR

	Napomena	2018.	2017.
POSLOVNI PRIHODI		15,170,123	15,169,301
Prihodi od prodaje	4	258,676	250,904
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe			-
Ostali poslovni prihodi	4	14,911,447	14,918,397
POSLOVNI RASHODI		(15,903,046)	(15,581,719)
Nabavna vrijednost prodane robe	5	(153,782)	(114,091)
Troškovi materijala	5	(2,083,608)	(2,081,794)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	6	(7,122,967)	(6,801,721)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	7	(5,627,313)	(5,583,277)
Ostali poslovni rashodi	8	(915,376)	(1,000,836)
POSLOVNI REZULTAT		(732,923)	(412,418)
FINANSIJSKI PRIHODI	9	37,799	247,671
FINANSIJSKI RASHODI	10	(333,629)	(160,229)
FINANSIJSKI REZULTAT		(295,830)	87,442
OSTALI PRIHODI	11	828,702	133,549
OSTALI RASHODI	12	(558,103)	(176,737)
REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		270,599	(43,188)
REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		(758,154)	(368,164)
REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		(758,154)	(368,164)
DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/		(88,572)	(40,696)
NETO REZULTAT		(846,726)	(408,860)

Napomene na stranama od 7 do 26
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Priloženi finansijski iskazi potpisani su u ime rukovodstva Društva dana 19. marta 2019. godine:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Bulatović
Vesna Bulatović

Izvršni direktor

Ljubiša Čurčić
Ljubiša Čurčić

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD - PODGORICA

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra 2018. godine

U EUR

	Napomena	31.12.2018.	31.12.2017.
AKTIVA			
STALNA IMOVINA			
		594,239,123	584,679,381
Nematerijalna ulaganja	13	1,507,681	2,134,673
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	592,447,557	582,241,351
Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	15	150,517	141,872
Ostali dugoročni finansijski plasmani	15	133,368	161,485
OBRTNA SREDSTVA			
		10,741,591	8,954,118
Zalihe	16	3,561,735	3,288,241
Potraživanja	17	2,926,729	2,414,049
Kratkoročni finansijski plasmani	18	1,741,003	1,908,241
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	19	2,362,369	1,157,794
Porez na dodatu vrijednost i AVR	20	149,755	185,793
UKUPNA AKTIVA		604,980,714	593,633,499
PASIVA			
KAPITAL			
		544,305,138	545,054,646
Osnovni kapital	21	439,663,127	470,302,495
Pozitivne revalorizacione rezerve		105,302,948	105,391,520
Gubitak		(660,937)	(30,639,369)
DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE			
		32,554,417	26,419,867
Dugoročna rezervisanja	22	323,440	273,052
Dugoročni krediti	23	30,705,571	24,709,993
Ostale dugoročne obaveze	24	1,525,406	1,436,822
KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE			
		28,121,159	22,158,986
Kratkoročne finansijske obaveze	25	3,219,746	4,047,199
Obaveze iz poslovanja	26	2,286,168	2,399,278
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	27	22,049,136	15,245,178
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda		6,255	292
Kratkoročna rezervisanja	28	559,854	467,039
UKUPNA PASIVA		604,980,714	593,633,499

Napomene na stranama od 7 do 26
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

U EUR

Opis	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit	Gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2017. godine	470,302,499	105,432,216	-	(30,329,321)	545,405,394
Neto promjene u 2017. godini	(4)	(40,696)	-	(310,048)	(350,748)
Stanje na dan 31.12.2017. godine	470,302,495	105,391,520	-	(30,639,369)	545,054,646
Neto promjene u 2018. godini	(30,639,368)	(88,572)	-	29,978,432	(749,508)
Stanje na dan 31.12.2018. godine	439,663,127	105,302,948	-	(660,937)	544,305,138

Napomene na stranama od 7 do 26
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD - PODGORICA

ISKAZ O NOVČANIM TOKOVIMA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

U EUR

	2018.	2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	13,641,630	14,724,434
Prodaja i primljeni avansi	2,392,795	3,685,157
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	2,367	1,079
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	11,246,468	11,038,198
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(10,199,401)	(11,747,433)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(2,344,265)	(3,078,016)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(7,116,593)	(8,154,845)
Plaćene kamate	(548,276)	(319,798)
Porez na dobitak	-	-
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(190,267)	(194,774)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,442,229	2,977,001
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	3,457,526	33,183
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	27,526	33,183
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	3,430,000	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(10,437,199)	(3,028,762)
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(10,437,199)	(3,028,762)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	-	-
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(6,979,673)	(2,995,579)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	8,973,354	3,061,144
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	8,832,776	3,028,762
Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	140,578	32,382
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(4,231,335)	(3,824,912)
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	(4,231,335)	(3,824,912)
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	4,742,019	(763,768)
NETO TOK GOTOVINE	1,204,575	(782,346)
GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	1,157,794	1,940,140
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	2,362,369	1,157,794

Napomene na stranama od 7 do 26
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Na osnovu Strategije Vlade Crne Gore o restrukturiranju Željeznice Crne Gore, vanredna Skupština akcionara Željeznice Crne Gore AD-Podgorica, na sjednici održanoj dana 02.07.2008. godine donijela je Odluku o restrukturiranju Željeznice Crne Gore-Infrastruktura - DOO, Podgorica, u Željezničku Infrastrukturu Crne Gore AD - Podgorica. Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica ima svojstvo pravnog lica i u granicama predmeta poslovanja samostalno istupa u pravnom prometu, zaključuje pravne poslove i preuzima druge pravne radnje od značaja za obavljanje djelatnosti. Osnovna djelatnost Društva je željeznički saobraćaj, održavanje pruga i održavanje uređaja na željeznici.

Na dan 31. decembar 2018. godine Društvo ima 771 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Podgorici, Trg golotočkih žrtava broj 13.

Društvom upravlja Odbor direktora od pet članova, koje imenuje i razrješava Skupština akcionara. Organ rukovođenja je izvršni direktor koga imenuje i razrješava Odbor direktora.

Odbor direktora sačinjavaju:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Pozicija</u>
Safet Kalač	Predsjednik
Goran Ćupić	Član
Predrag Lutovac	Član
Biljana Šofranac	Član
Milutin Žurić	Član

Dana 09.07.2008. godine, u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici registrovana je: **ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD - PODGORICA**

Registarski broj: 4-0008771

Matični broj: 02723816

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZLOZI ZA REVIZIJU

Sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Sl. list CG, br. 052/16) koji propisuje primjenu svih Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Finansijski iskazi prikazani na stranama 2 do 6 su sastavljeni u skladu sa primjenjivim MRS i MSFI, odnosno u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Cmoj Gori.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je EUR.

Korišćenje procjenjivača

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje procjena i pretpostavki koje imaju uticaja na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava i ostala rezervisanja.

Koncept nastavka poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2018. godinu su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u neograničenom periodu u budućnosti.

Razlozi za obavljanje revizije

Razlozi za obavljanje revizije su obaveznost po Zakonu o računovodstvu. Revizija se vrši shodno Ugovoru o reviziji.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike su posebna načela, osnovi, konvencije, pravila i praksa koje je usvojilo Društvo za pripremanje i prikazivanje finansijskih iskaza u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, ukidanje priznavanja, mjerenje i procjenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda Društva.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Nematerijalna ulaganja (Nastavak)

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 - Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od EUR 200. Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na projektnu dokumentaciju koja se odnosi na remont pruge Vrbnica - Bar kao i na informacijski sistem - računovodstveni softver. Stečene licence računarskih softvera iskazuju se u okviru nematerijalnih ulaganja u iznosima po kojima su stečene i stavljane u upotrebu.

Ova nematerijalna ulaganja se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softvera priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od dana nabavke kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno poštena vrijednost umanjena za preostalu vrijednost.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji korisni vijek trajanja je duži od godinu dana i čija je nabavna vrijednost veća od EUR 200.

Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava navedene uslove priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju za priznanje kao osnovno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja. Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po modelu revalorizacije, odnosno po fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadu amortizacije i ukupne naknadne gubitke zbog obezvrjeđenja.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši onoliko redovno koliko je dovoljno da se iskazana vrijednost ne razlikuje značajno od vrijednosti koja bi se utvrdila da je primijenjen postupak iskazivanja po fer vrijednosti na dan bilansa stanja. Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i oprema koja pripadaju istoj grupi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Zemljište, nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po procijenjenoj vrijednosti na dan 01.01.2011. godine. Procjena je izvršena od strane ovlaštenog nezavisnog procjenjivača primjenom metoda:

- "Metod troškova zamjene", koji je korišćen kod procjene vrijednosti svih pozicija sredstava koje pripadaju kategorijama željezničke infrastrukture;
- "Metod tržišne cijene", koji je korišćen kod procjene vrijednosti pozicija imovine za koje postoje uporedive transakcije i sekundarno tržište (zemljište, poslovne zgrade, stanovi i oprema). Povećanja vrijednosti nastala prilikom procjene iskazana su u okviru revalorizacionih rezervi.

Nabavke nekretnina i opreme iskazuju se po nabavnoj vrijednosti koju čini fakturna vrijednost nabavljenih sredstava, uvećana za sve zavisne troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Rekonstrukcije i adaptacije kojima se mijenja kapacitet ili namjena nekretnina i opreme ili doprinose znatnom umanjivanju troškova poslovanja, iskazuju se kao povećanje vrijednosti nekretnina i opreme.

Troškovi tekućeg održavanja i popravki nekretnina i opreme se pokrivaju iz prihoda tekućeg obračunskog perioda u stvarno nastalom iznosu.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se naknađuje na teret ostalih rashoda.

Efekti revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme po fer vrijednosti knjiže se srazmjerno i na nabavnoj i na ispravci vrijednosti. Povećanja nastala prilikom revalorizacije se knjiže u korist revalorizacionih rezervi, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrđene za ista sredstva i koja su, u ranijim periodima, bila priznata kao trošak, u kom slučaju se revalorizacijom utvrđeno povećanje knjiži u koristi bilansa uspjeha do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak. Smanjenje utvrđeno na osnovu revalorizacije na teret bilansa uspjeha u iznosima koji prelaze eventualne prethodne pozitivne efekte revalorizacije evidentiranje u korist revalorizacionih rezervi.

Revalorizaciona rezerva stvorena po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme prenosi se na rezultat tekuće godine najkasnije na dan otuđenja sredstva.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Prilikom obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme koristiće se sljedeći vijek trajanja i stope amortizacije:

Vrsta NPO	Korisni vijek trajanja u godinama	Stopa amortizacije u %
Donji stroj pruge	200	0,50
Tuneli	200	0,50
Mostovi, nadvožnjaci i podvožnjaci	100	1,00
Gornji stroj pruge	75	1,33
Zgrade od tvrdog materijala	100	1,00
Platoi, peroni, pristupni putevi i sl.	40	2,50
Elektro i TT infrastruktura	40	2,50
Skretnice	50	2,00
Uređaji na prugama	25	4,00
Zgrade od drveta i drugih vrsta mekog materijala	25-50	4,00-2,00
Pokretna oprema (mehanizacija, automobili)	10-25	4,00-10,00
Ostala oprema	10-25	4,00-10,00
Računari, stampaći i druga informatička oprema, mobil. telef.	5	20,00
Opšta kancelarijska oprema	10-25	4,00-10,00

Osnovicu za obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno poštena vrijednost umanjena za preostalu vrijednost.

Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od EUR 200.

Rezervni djelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se rezervni djelovi, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od EUR 200.

Takvi rezervni djelovi po ugradnji uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva u koje su ugrađeni.

Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju kao oprema na posebnom analitičkom kontu.

Rezervni djelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana, prilikom ugradnje, iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i ostali i dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštnu vrijednost nadokande koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju drže se tokom neodređenog vremenskog perioda i mogu se prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama ili cijeni akcija. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije poštnu vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da je došlo do obezvrjeđenja nekog finansijskog ulaganja. U tom slučaju kumulirani gubitak koji je bio priznat u okviru kapitala, knjiži se u okviru bilansa uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne isknižava iz bilansa stanja.

Zalihe

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene. Utvrđivanje prosječne ponderisane cijene vrši se posle svakog novog ulaza materijala. Sitan inventar i alat se otpisuju 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje robe i usluga. Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture.

Odluku o indirektnom i direktnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni, depoziti po viđenju kao i kratkoročna visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Obaveze

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih iskaza.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovorenu obavezu: predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom Društvu ili razmjene finansijskih instrumenata sa drugim Društvom pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana sastavljanja finansijskih iskaza.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih iskaza iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja Društva mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih obaveza.

Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i
- iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za penzije i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (na pr. sporovi u toku).

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva i prihod po osnovu Programa održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture. Prihodi od uobičajenih aktivnosti Društva su prihodi od prodaje materijala, prihodi od subvencija, naknade po osnovu korišćenja infrastrukture, naknade po osnovu postavljenih instalacija, drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Donacije primljene u svrhe kupovine osnovnih sredstava, odnosno donacije u vidu nenovčanih davanja prikazuju se kao razgraničene donacije i amortizuju se tokom korisnog vijeka trajanja osnovnih sredstava. Iznosi amortizacije osnovnih sredstava evidentiraju se kao ostali poslovni prihodi tokom trajanja doniranih osnovnih sredstava.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva uključuju troškove materijala, troškove zarada, troškove amortizacije i rezervisanja, i druge rashode neophodne za obavljanje osnovne djelatnosti Društva.

Ostali poslovni prihodi

U Ostalim poslovnim prihodima su uključene donacije Vlade Crne Gore koji se vode u skladu sa MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći. Donacija Vlade Crne Gore se priznaje samo u slučaju kada je izvjesno da će se ispuniti svi uslovi iz donacije i kada je izvjesno da će donacija biti uplaćena. Donacija se priznaje kao prihod u toku određenog perioda koji odgovara povezanim troškovima, ukoliko je namjena donacije u svrhu specificiranih troškova. Donacije koje nisu primljene u novcu se priznaju po fer vrijednosti. Prihod od donacija se prikazuje u okviru stavke Ostali poslovni prihodi.

Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani. Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva. Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i posle perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno nepokrivenog gubitka ranijih godina, na način utvrđen MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja Društva u skladu sa MRS 21 - Efekti promjena deviznih kurseva je EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. POSLOVNI PRIHODI

Prihodi od prodaje:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od prodaje materijala	197,444	149,889
Prihod od usluga trećim licima	61,231	101,015
	<hr/>	<hr/>
Ukupno za godinu završenu 31.12.	<u>258,676</u>	<u>250,904</u>
Prihod od aktiviranja učinaka		-

Ostali poslovni prihodi koji u 2018. godini iznose EUR 14,911,447 odnose se na:

Ostali poslovni prihodi:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Po Programu održavanja željez.infrastrukture	6,800,000	6,800,000
Prihodi od donacija	435,856	483,253
Prihod od Vlade	4,226,757	3,665,047
Prihod od carinskog terminala	-	142,043
Prihod od zakupa zemljišta i posl.prostora	194,234	217,485
Prihod od zakupa transportnih sredstava	41,968	65,372
Prihod po osnovu naknada za instalacije	758,283	776,782
Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima	39,183	59,515
Prihod po osnovu korišćenja infrastrukture- trase / ŽPCG i Montecargo/	672,472	894,548
Prihod od prefakturisanja / ŽPCG i Cargo/	1,175,066	1,221,742
Ostali poslovni prihodi	9,141	18,765
Prihod od povraćenog polovnog materijala	558,451	573,245
Prihod od otkupa tenderske dokumentacije	36	600
	<hr/>	<hr/>
Ukupno za godinu završenu 31.12.	<u>14,911,447</u>	<u>14,918,397</u>

Po Programu izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture, a na osnovu Ugovora zaključenog sa Direkcijom za željeznice za 2018. godinu, odobrena su sredstva za održavanje željezničke infrastrukture u iznosu od EUR 6,800,000.

Prihod od Vlade u iznosu EUR 4,226,757 je dat u svrhu otplate kredita (Krediti Češke eksportne banke - Ugovor br. 22184 od 12.12.2011. godine i Ugovor br. 21026 od 19.07.2007. godine, Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj - Ugovor br. 40344 od 11.12.2009. godine, Kredit Evropske banke za obnovu i razvoj - Ugovor br. 37232 od 06.04.2009. godine, Kredit Evropske investicione banke - Ugovor br. 25980 od 03.01.2011.godine).

Donacije Vlade Crne Gore u iznosu od EUR 6,800,000 i EUR 4,226,757 nemaju uslovljavajućih klauzula za dobijanje sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

Struktura troškova materijala:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Nabavna vrijednost prodatog materijala	153,782	114,091
Troškovi materijala	374,046	349,006
Trošak sitnog inventara	34,588	50,828
Trošak ostalog mater. i rezervnih djelova	96,184	69,333
Troškovi goriva i maziva	97,298	81,199
Trošak EE - niski napon	312,372	309,864
Trošak EE - visoki napon	1,169,120	1,221,564
Ukupno za godinu završenu 31.12.	<u>2,237,390</u>	<u>2,195,885</u>

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Troškovi neto zarada	3,871,912	3,767,305
Troškovi poreza na zarade	536,372	550,461
Troškovi doprinosa na zarade - zaposleni	1,401,479	1,362,382
Troškovi doprinosa na zarade - poslodavac	853,821	844,489
Troškovi doprinosa za stambenu izgradnju	173,776	169,923
Troškovi upravnog i revizorskog odbora - neto,porezi i doprinosi	32,043	25,376
Troškovi dnevnica izvršnog osoblja na terenu	37,489	32,316
Troškovi otpremnina	197,808	
Troškovi ostalih ličnih rashoda	18,267	49,469
Ukupno za godinu završenu 31.12.	<u>7,122,967</u>	<u>6,801,721</u>

Prosječan broj zaposlenih u 2018. godini iznosi 787, a u 2017. godini isti iznosi 790 zaposlenih.

7. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i rezervisanja:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Troškovi amortizacije	5,278,906	5,239,461
Troškovi rezervisanja za zaposlene	84,769	37,816
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	263,638	306,000
Ukupno za godinu završenu 31.12.	<u>5,627,313</u>	<u>5,583,277</u>

Ukupni troškovi amortizacije za 2018. godinu u iznosu od 5,278,906 EUR (2017. godine EUR 5,239,461) sadrže amortizaciju obračunatu u skladu sa Napomenom 3.2.

Troškovi rezervisanja za zaposlene koji su u 2018. godini iskazani u iznosu od EUR 84,769 se odnose na rezervisanja po osnovu otpremnina izvršena u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 19-Beneficije zaposlenima. Knjigovodstveno evidentiranje troškova rezervisanja izvršeno je na osnovu elaborata koji je sačinio aktuar.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI

Struktura ostalih poslovnih rashoda:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Troškovi transportnih usluga	235,729	248,153
Troškovi usluga održavanja	57,525	67,453
Troškovi sudskih izvršenja	293,133	296,872
Troškovi provizije banaka	103,720	105,068
Troškovi komunalnih usluga	53,754	78,214
Troškovi neproizvodnih usluga	107,288	126,467
Ostali troškovi	<u>64,227</u>	<u>78,609</u>
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	<u>915,376</u>	<u>1,000,836</u>

9. FINANSIJSKI PRIHODI

Finansijski prihodi u iznosu od EUR 37,799 su značajno manji u odnosu na 2017. godinu kada su isti iznosili EUR 247,671. U uporednom periodu prethodne godine finansijski prihodi su bili značajno veći zbog zateznih kamata nastalih po Rješenju o izvršenju l.br. 984/16, kojim je od ŽPCG naplaćeno EUR 170,980 zateznih kamata zbog kašnjenja u plaćanju visokog napona. Takođe, po Rješenju l.br. 1837/16, takođe od ŽPCG, naplaćeno je EUR 37,256 zateznih kamata a iznos fakturisanih zateznih kamata prema AD Montecargo je iznosio EUR 32,573.

10. FINANSIJSKI RASHODI

Struktura finansijskih rashoda:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Rashodi od kamata	<u>333,629</u>	<u>160,229</u>
Ukupno za godinu završenu 31. 12.	<u>333,629</u>	<u>160,229</u>

Finansijski rashodi na kraju 2018. godine iznose EUR 333,629 i isti su povećani za oko dva puta u odnosu na uporedni period prethodne godine kada su iznosili EUR 160,229. Strukturu finansijskih rashoda najvećim dijelom čine:

- plaćene kamate po međunarodnim kreditima u iznosu od EUR 117,544 (kredit ČEB 22184 - EUR 40,478 , kredit ČEB 21026 - EUR 2,804 , kredit EBRD 37232 - EUR 74,262);
- plaćena obaveza prema Ministarstvu finansija u iznosu od EUR 208,150 po osnovu kamate na kredit ČEB 21026 iz perioda 2009-2017. godina;
- plaćene subvencionirane kamate za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u ŽICG EUR 5,851 (obaveza naslijeđena diobnim bilansom);
- drugi finansijski rashodi - EUR 2,084.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

11. OSTALI PRIHODI

Struktura ostalih prihoda:	2018.	2017.
Prihod od naplaćenog utuženog potraživanja	122,533	96,649
Priliv od smanjenja obaveza	606,987	17,040
Dobit od prodaje .osn.sredstava	-	19,723
Naknada štete	93,913	137
Viškovi	5,269	-
Ukupno za godinu završenu 31.12.	828,702	133,549

12. OSTALI RASHODI

Struktura ostalih rashoda:	2018.	2017.
Rashodovana osn.sredstva	271,956	94,974
Manjkovi	30,376	75
Direktan otpis potraživanja	9,182	19,336
Troškovi naknade štete - renta	18,585	17,487
Ostali rashodi	14,629	-
Indirektan otpis potraživanja	121,164	28,461
Gubici od prodaje osn.sredstava	59,925	12,251
Otpis zaliha materijala	32,286	4,153
Ukupno za godinu završenu 31.12.	558,103	176,737

Ostali rashodi u iznosu od EUR 558,103 su veći za oko tri puta u odnosu na 2017. godinu kada su iznosili EUR 176,737. Strukturu ostalih rashoda čine: troškovi po osnovu rashodovanja neupotrebljivih osnovnih sredstava i otpisa zastarjelih zaliha, direktan i indirektan otpis potraživanja, manjkovi, troškovi naknade štete, gubici od prodaje osnovnih sredstava i ostali rashodi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

13. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promjene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2018. godine:

	<u>Nematerijalna ulaganja</u>
Nabavna vrijednost	
Stanje na početku 2018. godine	4,735,254
Povećanje u toku 2018. godine	-
Isknjižavanje/smanjenje u toku 2018. godine	-
Stanje na dan 31.12.2018. godine	<u>4,735,254</u>
Ispravka vrijednosti	
Stanje na početku 2018. godine	(2,600,581)
Isknjižavanje	
Amortizacija za tekuću godinu	(626,992)
Stanje na dan 31.12.2018. godine	<u>(3,227,573)</u>
Sadašnja vrijednost 31.12.2018. godine	<u><u>1,507,681</u></u>
Sadašnja vrijednost 31.12.2017. godine	<u><u>2,134,673</u></u>

Nematerijalna ulaganja u iznosu od EUR 1,507,681 čine: projektna dokumentacija iz IPA 07 (EUR 3,240), projekat za rehabilitaciju 15 čeličnih mostova (EUR 962,194), projekat studije izvodljivosti za rehabilitaciju 12 kosina na pruzi Vrbnica-Bar (EUR 101,774), projektna dokumentacija dobijena iz WBIF (EUR 310,916) i projekat studije opravdanosti idejnog rješenja pruge Plevlja - B.Polje -Berane - granica sa Kosovom (EUR 129,557).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2018. godine:

	Građevinski objekti	Oprema	Investicije u toku	Avansi za os.sredstva	Zemljište i zasadi	Ostala osn.sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje na početku 2018. godine	661,766,379	23,285,232	1,305,834	131,994	58,791,347	49,820	745,330,606
Povećanje u toku 2018. godine	7,345,753	4,589,460	10,569,646	2,293,113	-	-	24,797,972
Isknjižavanje/smanjenje u toku 2018. godine	(531,908)	(977,359)	(7,546,139)	(2,034,524)	-	-	(11,089,930)
Stanje na dan 31.12.2018. godine	668,580,224	26,897,334	4,329,341	390,583	58,791,347	49,820	759,038,649
Ispravka vrijednosti							
Stanje na početku 2018. godine	(148,539,112)	(14,550,143)	-	-	-	-	(163,089,255)
Isknjižavanje	180,767	976,869	-	-	-	-	1,157,636
Amortizacija za tekuću godinu	(3,944,678)	(714,794)	-	-	-	-	(4,659,472)
Stanje na dan 31.12.2018. godine	(152,303,023)	(14,288,069)	-	-	-	-	(166,591,092)
Sadašnja vrijednost 31.12.2018. godine	516,277,201	12,609,265	4,329,341	390,583	58,791,347	49,820	592,447,557
Sadašnja vrijednost 31.12.2017. godine	513,227,267	8,735,089	1,305,834	131,994	58,791,347	49,820	582,241,351

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

ŽICG AD-Podgorica se suočava sa problemom da se imovina koja je upisana kao svojina ovog Društva, rješenjima Uprave za nekretnine upisuje kao svojina države Crne Gore. Imajući u vidu posljedice koje takve pravne radnje mogu imati na dalje poslovanje ovog Društva, uprava Društva je preduzela sve aktivnosti u cilju zaštite interesa ovog privrednog subjekta, kao i interesa države Crne Gore kao većinskog vlasnika.

Uprava za nekretnine Crne Gore, pozivajući se na Zakon o državnoj imovini, preko svojih područnih jedinica sprovodi aktivnosti na promjeni upisa svojine sa ŽICG AD - Podgorica na Državu Crnu Goru, na način što novo stanje glasi: svojina Crna Gora, subjekat raspolaganja Vlada Crne Gore, upravljanje Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica.

Zbog neželjenih posljedica po ovo Društvo i samu državu, odnosno negativnih efekata koje mogu izazvati naprijed pomenute radnje, ŽICG AD se u više navrata obraćala resornom ministarstvu i Ministarstvu finansija, kako bi upoznali Vladu Crne Gore sa iznijetom problematikom i donijeli odgovarajuće zaključke u cilju zaštite interesa ovog Društva i države kao većinskog vlasnika.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 7. februara 2019. godine donijela Zaključak broj 07-303 kojim je zadužena Uprava za nekretnine da sprovede postupak vraćanja imovine sa Države Crne Gore na Željezničku infrastrukturu Crne Gore AD - Podgorica.

15. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura finansijskih plasmana:	2018.	2017.
Stambeni krediti dati zaposlenima	133,368	161,485
Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	150,517	141,872
Ukupno na dan 31.12.	283,885	303,357

Dugoročni finansijski plasmani koji na dan 31.12.2018. godine iznose EUR 283,885 odnose se na stambene kredite date zaposlenima u periodu do 2009. godine, potraživanja po osnovu otkupa prodatih stanova, kao i učešće u kapitalu ostalih pravnih lica (hartije od vrijednosti namijenjene prodaji).

16. ZALIHE

Struktura zaliha:	2018.	2017.
Materijal	2,325,048	2,033,647
Rezervni djelovi	1,147,700	1,172,329
Dati avansi	88,987	82,265
Ukupno na dan 31.12.	3,561,735	3,288,241

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD - PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POTRAŽIVANJA

Struktura potraživanja:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Potraživanja od kupaca u zemlji	2,713,797	2,322,382
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	45,463	44,420
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca</i>	<i>(412,806)</i>	<i>(428,128)</i>
Svega potraživanja od kupaca	<u>2,346,454</u>	<u>1,938,674</u>
Ostala potraživanja	580,275	475,375
Ukupno na dan 31.12.	<u>2,926,729</u>	<u>2,414,049</u>

Struktura potraživanja od kupaca:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Montecargo AD Podgorica	497,134	528,935
Željeznički prevoz Crne Gore AD Podgorica	1,534,782	1,155,745
Ostali kupci	727,344	682,122
Ukupno sa ispravkom vrijednosti	<u>2,759,260</u>	<u>2,366,802</u>
<i>Ispravka vrijednosti</i>	<i>(412,806)</i>	<i>(428,128)</i>
Ukupno na dan 31.12.	<u>2,346,454</u>	<u>1,938,674</u>

Ukupna aktivna potraživanja ŽICG AD-Podgorica na dan 31.12.2018. godine iznose EUR 2,346,454. Najveći dio pomenutog iznosa, odnosno 87 % se odnosi na potraživanje od operatera po osnovu korišćenja željezničke infrastrukture.

18. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od EUR 1,741,003 se odnose na oročena novčana sredstva kod poslovnih banaka u Crnoj Gori. U pitanju su tri ugovora o oročenom novčanom depozitu, i to: Ugovor o oročavanju stambenih sredstava broj 12624 od 31.12.2018. godine na iznos od EUR 1,541,993, Ugovor o oročavanju sredstava broj 12626 od 31.12.2018. godine na iznos od EUR 180,000 i Ugovor o oročavanju sredstava broj 12625 od 31.12.2018. godine na iznos od EUR 17,918, kao i neoročeni depozit u iznosu od EUR 1,092.

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Novčana sredstva na tekućim žiro računima	773,264	917,303
Devizni žiro-računi	1,548,301	7,666
Escrow račun	40,804	232,825
Ukupno na dan 31.12.	<u>2,362,369</u>	<u>1,157,794</u>

Društvo finansijsko poslovanje obavlja preko "Crnogorske komercijalne banke" AD, Podgorica, "Prve banke" AD Podgorica i NLB Montenegrobanke AD Podgorica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST I AVR

Struktura poreza na dodatu vrijednost i AVR:	2018.	2017.
Unaprijed plaćeni troškovi	149,755	185,793
Ukupno na dan 31.12.	149,755	185,793

Unaprijed plaćeni troškovi koji sa stanjem na dan 31.12.2018. godine iznose ukupno EUR 149,755 odnose se na unaprijed plaćene naknade po međunarodnim kreditima i unaprijed plaćene troškove zakupnina .

21. KAPITAL

Struktura kapitala:	2018.	2017.
Akcijski kapital	439,663,127	470,302,495
Rezerve	105,302,948	105,391,520
Gubitak	(660,937)	(30,639,369)
Ukupno na dan 31.12.	544,305,138	545,054,646

a) Akcijski kapital

Prema izvodu iz CDA struktura akcionara na dan 31.12.2018. godine je sledeća:

Akcionar	Broj akcija	% učešća
Država	114,201,201	72.44
Fizička lica	12,052,325	7.65
NLB AD.NM-Zbirni kastodi račun 8	7,767,913	4.93
Otvoreni investicioni fond Trend	6,924,080	4.39
Fond PIO	4,596,154	2.92
Otvoreni investicioni fond Eurofond u postupku transformacije	3,718,739	2.36
Otvoreni investicioni fond Moneta	3,191,051	2.02
European Funds Inc	2,536,416	1.61
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	1,832,729	1.16
Ostali akcionari	818,166	0.52
Ukupno	157,638,774	100.00

Ukupan akcijski kapital Društva iznosi EUR 439,663,127 i podijeljen je na 157,638,774 akcija, nominalne vrijednosti EUR 2,78905446338 po akciji, gdje Država Crna Gora kao većinski vlasnik ima 114,201,201 akcija, što čini 72,44% od ukupnog akcijskog kapitala.

b) Rezerve

Rezerve koje su sa stanjem na dan 31.12.2018. godine iskazane u iznosu od EUR 105,302,948 odnose se na rezerve koje su formirane u prethodnom periodu na osnovu procjene imovine Društva sa stanjem na dan 01.01.2011. godine, kao i rezerve po osnovu dugoročnih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. KAPITAL (Nastavak)

c) Gubitak

Odlukom XVI Vanredne Skupštine akcionara broj 9440/2 od 11.10.2018. godine o pokriću akumuliranog gubitka, koji je na dan 31.12.2017. godine iznosio EUR 30,639,369, izvršeno je pokriće akumuliranog gubitka na teret osnovnog kapitala Društva. Na istoj Skupštini akcionara, Odlukom broj 9440/3 smanjen je osnovni kapital Društva za iznos od EUR 30,639,369, poništenjem broja akcija koje je izvršeno srazmjerno učešću akcionara u ukupnom broju akcija.

Nakon sprovedenih radnji, osnovni kapital Društva je sa EUR 470,302,496 a koji se sastojao od 168,624,350 običnih akcija, nominalne vrijednosti EUR 2,78905446338 smanjen na EUR 439,663,127 sa brojem akcija od 157,638,774 nominalne vrijednosti EUR 2,78905446338.

22. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja na dan 31.12.2018. godine iznose EUR 323,440, a odnose se na rezervisanja za otpremnine zaposlenih prilikom odlaska u penziju u iznosu od EUR 272,072 izvršena u skladu sa zahtjevima MRS 19-Beneficije zaposlenima (Napomena 7), kao i rezervisanja za isplatu naknade za prevoz shodno izvještaju 1026 u ukupnom iznosu od EUR 51,368.

23. DUGOROČNI KREDITI

Dugoročni krediti u iznosu od EUR 30,705,571 se odnose na obavezu po osnovu otplate međunarodnih kredita opredijeljenih za potrebe rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture.

Opis:	2018.	2017.
EBRD, III tranša, 37232	2,226,820	2,537,509
EBRD, Ugovor 40344	6,370,285	7,069,762
ČEB, Ugovor 22184	1,493,431	1,991,241
EBRD, Ugovor 37232, Anex III tranše	6,761,336	6,111,481
EIB II, Ugovor 25980	6,853,699	7,000,000
EIB, Ugovor 85597	7,000,000	-
Ukupno na dan 31. 12.	30,705,571	24,709,993

24. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od EUR 1,525,406 se odnose na obaveze prema zaposlenima koje su nastale po osnovu izdvajanja dodatnog doprinosa za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, na teret poslodavca u iznosu od 3% na bruto zarade zaposlenih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31.12.2018. godine iznose EUR 3,219,746, a odnose se na obaveze otplate glavnice po osnovu međunarodnih kredita u 2019. godini (ČEB, EBRD, EIB), kao i na obustave od zaposlenih iz zarada.

Opis:	2018.	2017.
EBRD, III tranša, 37232	296,909	283,130
EBRD, Ugovor 40344	1,274,057	1,464,798
ČEB, Ugovor 22184	497,810	497,810
EBRD, Ugovor 37232, Anex III tranše	901,512	936,693
ČEB, Ugovor 21026	-	758,844
EIB, Ugovor 25980	141,978	-
Obustave od radnika iz zarada	107,480	105,924
Ukupno na dan 31.12.	3,219,746	4,047,199

26. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja:	2018.	2017.
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	1,929,740	1,939,968
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	277,100	263,852
Svega obaveze prema dobavljačima	2,206,840	2,203,820
Ostale obaveze	79,328	195,458
Ukupno na dan 31.12.	2,286,168	2,399,278

Ukupne obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2018. godine iznose EUR 2,206,841, a odnose se na:

1. Obaveze koje se finansiraju iz kreditnih sredstava	969,102
2. Ostale obaveze prema dobavljačima iz poslovnih sredstava	1,237,739
EPCG AD Nikšić	628,728
Željeznica Srbije	130,355
Hemos impregnacija	84,304
16 Februar	32,835
ŽPCG AD	75,095
Spark doo	48,779
FC Snabdijevanje	49,405
Jugopetrol	28,710
Žica trade	29,954
Institut sigurnost	9,869
Mašin elektro	10,385
Ostali dobavljači	109,320

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu na dan 31. decembra 2018. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

Ostale kratkoročne obaveze i PVR:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Obaveze po osnovu neto zarada i naknada zarada	237,398	242,322
Obaveze po osnovu poreza na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	471,639	541,147
Obaveze po osnovu doprinosa na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	1,350,759	1,645,872
Obaveze po osnovu doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	1,244,202	1,333,474
Ostale obaveze	161,848	226,844
Pasivna vremenska razgraničenja	<u>18,583,290</u>	<u>11,255,519</u>
Ukupno na dan 31.12.	<u>22,049,136</u>	<u>15,245,178</u>

Pasivna vremenska razgraničenja na dan 31.12.2018. godine iznose EUR 18,583,290, a obuhvataju primljene donacije iz predpristupnih fondova EU (IPA fondovi, WBIF) i ostale donacije u iznosu od EUR 17,426,806, kao i primljena sredstva iz Budžeta Crne Gore za realizaciju kreditnih obaveza u iznosu od EUR 1,156,484 za koja će država shodno Zaključcima Vlade preuzeti dio imovine Društva.

28. KRATKOROČNA REZERVISANJA

Struktura kratkoročnih rezervisanja:	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Rezervisanja po osnovu sudskih sporova	445,174	334,298
Kratkoročna rezervisanja za otpremnine	<u>114,680</u>	<u>132,741</u>
Ukupno na dan 31.12.	<u>559,854</u>	<u>467,039</u>

29. SUDSKI SPOROVI I POTENCIJALNE OBAVEZE

Društvo vodi određeni broj sudskih sporova u kojima se pojavljuje i kao tužilac i kao tuženi. Ukupno rezervisanje, po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a po osnovu Izvještaja Sektora za pravne i opšte poslove broj 266 od 17.01.2019. godine u iskazu o finansijskoj poziciji Društva na dan 31.12.2018. godine, iznosi EUR 445,174.

30. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo značajnih događaja nakon izvještajnog perioda koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izvještaje Društva.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

***Željeznička infrastruktura Crne Gore AD
- Podgorica***

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Sadržaj:

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	3
2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA.....	9
3. INFORMACIJE O ČLANOVIMA UPRAVNIH I NADZORNIH TIJELA.....	19
4. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	21
5. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	24
6. ULAGANJE U OBRAZOVANJE ZAPOSLENIH.....	33
7. FINANSIJSKI RIZICI.....	35

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

Naziv pravnog lica: Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica

PIB: 02723816

PDV: 30/31-07906-2

Adresa: Trg Golootočkih žrtava broj 13

Šifra djelatnosti: 4910

Naziv djelatnosti: Održavanje željezničke infrastrukture

Istorijat i razvoj kompanije

Pravno lice Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica osnovano je 02.07.2008. godine sa sjedištem u Podgorici.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica samostalna je organizaciona, ekonomska i poslovna cjelina koja je osnovana jula 2008. godine, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima, i upisana u Centralni registar Privrednih subjekata u Podgorici pod Registarskim brojem 4-0008771.

Društvo je nastalo restrukturiranjem Željeznice Crne Gore – Infrastruktura D.O.O Podgorica, shodno Odluci donijetoj na Vanrednoj Skupštini akcionara Željeznice Crne Gore AD Podgorica od 02.07.2008. godine.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica ima svojstvo pravnog lica i u granicama predmeta poslovanja samostalno istupa u pravnom prometu, zaključuje pravne poslove i preuzima druge pravne radnje od značaja za obavljanje djelatnosti.

Matični broj Društva je 02723816, upisan kod nadležnog organa za statistiku u skladu sa Zakonom kojim se uredjuje klasifikacija djelatnosti.

Društvo je registrovano kao poreski obveznik pod registarskim brojem 30/31-07906-2, koje svojstvo je steklo dana 23.07.2008. godine.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica je upisana u registar emitenata hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti, pod registarskim brojem 491 od 22.08.2008. godine i zaključivanjem Ugovora o članstvu, primljena u članstvo emitenata kod Centralne depozitarne agencije (CDA).

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

U svojstvu upravljača infrastrukture, kao javnog dobra u opštoj upotrebi i vlasništvu države Crne Gore, Željeznička infrastruktura izgrađuje i investira u željezničku infrastrukturu, brine se o njenoj modernizaciji i održavanju, osigurava pristup i dodjeljuje infrastrukturne kapacitete svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima, koji ispunjavaju zakonske uslove, određuje naknade za korišćenje infrastrukturnih kapaciteta, izrađuje i objavljuje red vožnje, organizuje i reguliše željeznički saobraćaj.

Vizija

Razviti željeznički sistem, koji će biti tržišno orijentisan, održiv i koji će biti podrška ekonomskom i turističkom razvoju Crne Gore i integrisan u jedinstveni evropski željeznički prostor.

Misija

Željeznički sistem Crne Gore će biti razvijen tako da:

- Stavlja korisnike u centar saobraćajne politike - transparentno obezbjeđivanje i korišćenje sredstava za željezničku infrastrukturu;
- Podstiče finansijsku održivost i samoodrživost željezničke infrastrukture;
- Omogućava kvalitetno i odgovorno održavanje željezničke infrastrukture i redovnost saobraćaja;
- Podržava efikasan i efektivan sistem državnih institucija koje vode brigu o željezničkom sektoru;
- Minimizira negativne uticaje saobraćaja na životnu sredinu;
- Bude usklađen sa širenjem TNT mreže na Zapadni Balkan i podrži proces integracije Crne Gore u Evropsku uniju.

Zakonom o željeznici predviđena je izrada programa trogodišnjeg razvoja željezničke infrastrukture (Nacionalni program željezničke infrastrukture), kojim se realizuje Strategija razvoja željeznice.

Nacionalni program sadrži: postojeće stanje infrastrukture, planove izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture, zadatke, njihov opseg, dinamiku realizacije planova, visinu i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Nacionalnog programa. Nacionalni program je srednjoročni plan za sprovođenje dugoročnog razvojnog programa željezničke infrastrukture u Crnoj Gori. Sredstva za ovaj plan se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore i kroz kreditne aranžmane. Operativno sprovođenje plana se ostvaruje kroz Godišnje programe održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture koji sačinjava Direkcija za željeznice, a sprovodi ŽICG AD i o tome podnosi izvještaj.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Godišnji program sadrži: radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava, troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture. Sa ovako jasno izgrađenom strukturom planova i nadležnosti (Zakonom o željeznici) stvorene su osnovne pretpostavke za transparentnost procesa planiranja investicija i korišćenja sredstava koje plaćaju budžetski obveznici Crne Gore. Istovremeno za ŽICG AD to znači predvidivost i sigurnost sredstava za obavljanje djelatnosti upravljanja infrastrukturom i ispunjenje zakonskih obaveza po tom osnovu.

Osnovna/pretežna i pomoćne delatnosti poslovanja

Prema registraciji, osnovna djelatnost našeg pravnog lica je Održavanje željezničke infrastrukture, sa šifrom djelatnosti 4910.

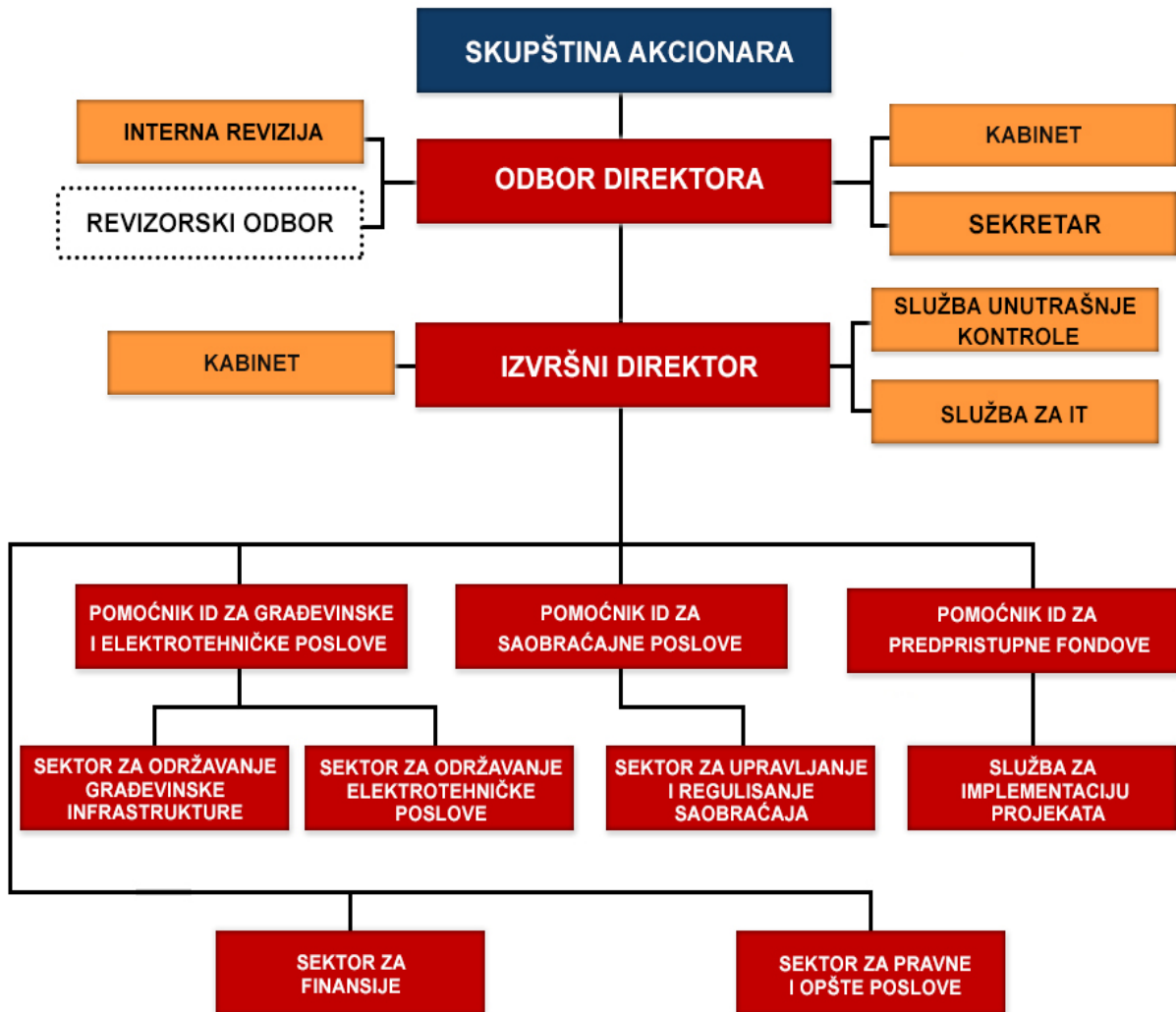
Osnovni proizvodi i usluge koje preduzeće nudi

Željeznička infrastruktura je, izuzimajući industrijske kolosjeke, javno dobro u opštoj upotrebi, u državnoj je svojini i dostupna je na korišćenje pod jednakim uslovima svim zainteresovanim privrednim društvima koja obavljaju prevoz, na način koji je propisan Zakonom o željeznici.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od opšteg interesa. Upravljanje infrastrukturom podrazumijeva organizovanje, regulisanje željezničkog saobraćaja, održavanje i zaštitu infrastrukture. ŽICG upravlja željezničkom mrežom od 327,72 km.

Organizaciona struktura

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE
AD - PODGORICA

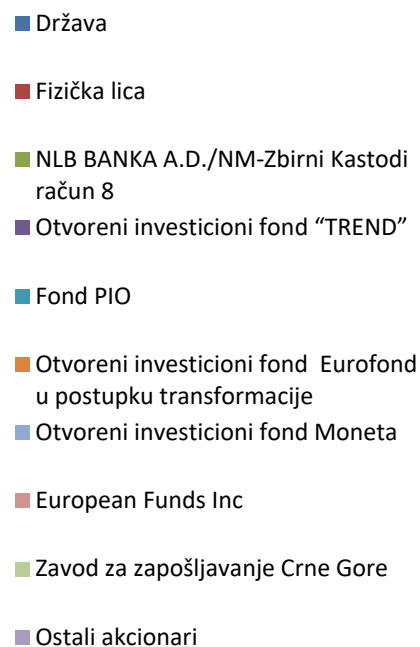
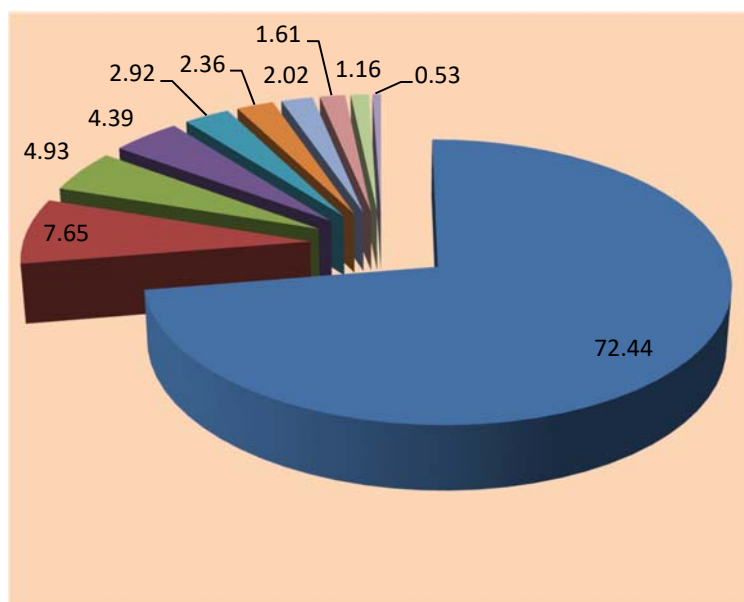

Vlasništvo i struktura kapitala

Ukupan akcijski kapital Društva na dan 31.12.2018. godine, po podacima iz CDA, iznosi 439.663.125,69 € i podijeljen je na 157.638.774 akcija, nominalne vrijednosti 2,78905446338 € po akciji, gdje Država Crna Gora kao većinski vlasnik ima 114.201.201 akcija, što čini 72,4449 % od ukupnog akcijskog kapitala.

Vlasnička struktura na dan 31. decembar 2018. godine:

1. Država.....	72,4449%;
2. Fizička lica.....	7,6455%;
3. NLB BANKA A.D./NM-Zbirni Kastodi račun 8.....	4,9277%;
4. Otvoreni investicioni fond "TREND".....	4,3924%;
5. Fond PIO.....	2,9156%;
6. Otvoreni investicioni fond Eurofond u postupku transformacije.....	2,3590%;
7. Otvoreni investicioni fond Moneta.....	2,0243%;
8. European Funds Inc.....	1,6090%;
9. Zavod za zapošljavanje Crne Gore.....	1,1626%;
10. Ostali akcionari.....	0,5272%.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Ukupan akcijski kapital Društva na dan 31.12.2018. godine iznosi 439.663.125,69 € i podijeljen je na 157.638.774 akcija, nominalne vrijednosti 2,78905446338 € po akciji.

Odlukom XVI Vanredne Skupštine akcionara broj 9440/2 od 11.10.2018. godine o pokriću akumuliranog gubitka, koji je na dan 31.12.2017. godine iznosio 30.639.368,75 €, izvršeno je pokriće akumuliranog gubitka na teret osnovnog kapitala Društva. Na istoj Skupštini akcionara, Odlukom broj 9440/3 smanjen je osnovni kapital Društva za iznos od 30.639.368,75 €, poništenjem broja akcija koje je izvršeno srazmjerno učešću akcionara u ukupnom broju akcija.

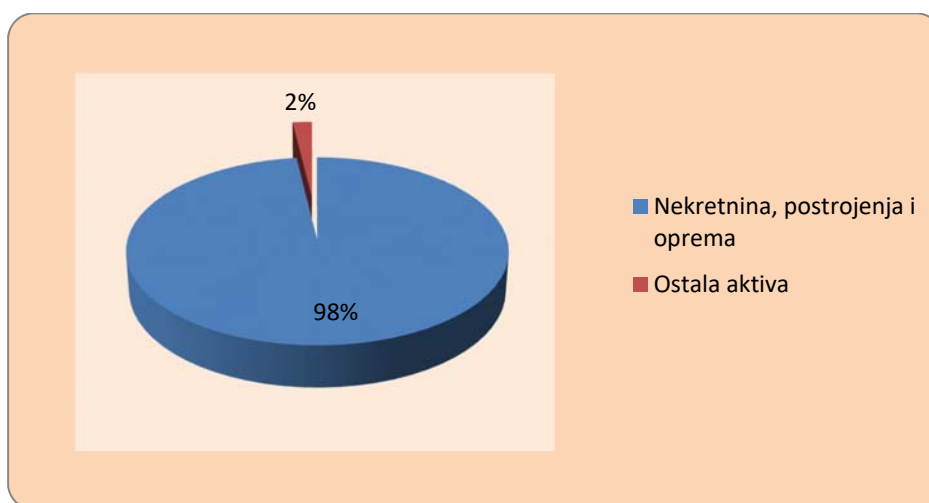
Nakon sprovedenih radnji, osnovni kapital Društva je sa 470.302.496,26 € a koji se sastojao od 168.624.350 običnih akcija, nominalne vrijednosti 2,78905446338 € smanjen na 439.663.127,51 € sa brojem akcija od 157.638.774 nominalne vrijednosti 2,78905446338 €.

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Strukturno posmatrajući ukupnu aktivu Društva može se zapaziti veće učešće stalne imovine za sve četiri godine posmatranog perioda u odnosu na obrtnu imovinu Društva.

Stalna imovina učestvuje u ukupnoj aktivni sa 98,22%, dok u strukturi stalne imovine preovlađuje učešće nekretnina, postrojenja i opreme koje iznosi 99,7%.

Stalna imovina na dan 31.12.2018. godine iznosi 594.239.123 € i u odnosu na dan 01.01.2018. godine ista je povećana za 9.559.742€, odnosno za 1,6%.

Pasiva – izvori sredstava Društva na dan 31.12.2018. godine iznosi 604.980.714 €.

Dugoročne obaveze na dan 31.12.2018. godine iznose 32.554.417 € i veće su za 23% u odnosu na dan 01.01.2018. godine kada su iste iznosile 26.419.867 €.

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2018. godine iznose 28.121.159 € i iste su povećane za 27% u odnosu na dan 01.01.2018. godine kada su iste iznosile 22.158.986 €.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2018. godine:

	Gradjevinski objekti	Oprema	Investicije u toku	Avansi za osnovna sredstva	Zemljiste i zasadi	Ostala osn.sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje na pocetku 2018.godine	661.766.379	23.285.233	1.305.834	131.994	58.791.347	49.820	745.330.606
Povecanje u toku 2018.godine	7.345.753	4.589.460	10.569.646	2.293.113			24.797.972
Isknjizavanje/smanjenje u toku 2018.godine	-531.908	-977.359	-7.546.139	-2.034.524			-11.089.930
Stanje na dan 31.12.2018.godine	668.580.224	26.897.334	4.329.341	390.583	58.791.347	49.820	759.038.649
Ispravka vrijednosti							
Stanje na pocetku 2018.godine	-148.539.112	-					-163.089.256
		14.550.144					
Isknjizavanje/smanjenje u toku 2018.godine	180.767	976.869					1.157.636
Amortizacija za tekucu godinu	-3.944.678	-714.794					-4.659.472
Stanje na dan 31.12.2018.godine	-152.303.023	-					-166.591.092
		14.288.069					
Sadasnja vrijednost na dan 31.12.2018	516.277.201	12.609.265	4.329.341	390.583	58.791.347	49.820	592.447.557
Sadasnja vrijednost na dan 31.12.2017	513.227.267	8.735.089	1.305.834	131.994	58.791.347	49.820	582.241.351

ŽICG AD-Podgorica se suočava sa problemom da se imovina koja je upisana kao svojina ovog Društva, Rješenjima Uprave za nekretnine upisuje kao svojina države Crne Gore. Imajući u vidu posljedice koje takve pravne radnje mogu imati na dalje poslovanje ovog Društva, uprava Društva je preduzela sve aktivnosti u cilju zaštite interesa ovog privrednog subjekta, kao i interesa države Crne Gore kao većinskog vlasnika.

Uprava za nekretnine Crne Gore, pozivajući se na Zakon o državnoj imovini, preko svojih područnih jedinica sprovodi aktivnosti na promjeni upisa svojine sa ŽICG AD – Podgorica na Državu Crnu Goru, na način što novo stanje glasi: svojina Crna Gora, subjekat raspolaganja Vlada Crne Gore, upravljanje Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica.

Zbog neželjenih posljedica po ovo Društvo i samu državu, odnosno negativnih efekata koje mogu izazvati naprijed pomenute radnje, ŽICG AD se u više navrata obraćala resornom ministarstvu i Ministarstvu finansija, kako bi upoznali Vladu Crne Gore sa iznijetom problematikom i donijeli odgovarajuće zaključke u cilju zaštite interesa ovog Društva i države kao većinskog vlasnika.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 7. februara 2019. godine donijela Zaključak broj 07-303 kojim je zadužena Uprava za nekretnine da sprovede postupak vraćanja imovine sa Države Crne Gore na Željezničku infrastrukturu Crne Gore AD – Podgorica.

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA

POZICIJA	Redni Broj	2015	2016	2017	2018
A K T I V A					
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002	582.382.832	585.546.810	584.679.381	594.239.123
I. GOODWILL	003				
II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	2.261.184	2.715.880	2.134.673	1.507.681
III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	579.802.460	582.499.293	582.241.351	592.447.557
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	579.802.460	582.499.293	582.241.351	592.447.557
2. Investicione nekretnine	007				
3. Biološka sredstva	008				
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	319.188	331.637	303.357	283.885
1. Učešća u kapitalu	010				
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011	91.919	124.451	141.872	150.517
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	227.269	207.186	161.485	133.368
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013				
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014				
E. OBRтна SREDSTVA	015	10.643.013	10.087.959	8.954.118	10.741.591
I. ZALIHE	016	2.910.405	2.882.090	3.288.241	3.561.735
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017	7.732.608	7.205.869	5.665.877	7.179.856
1. Potraživanja	018	2.442.229	1.846.290	2.414.049	2.926.729
2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019				
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020	2.352.746	3.193.959	1.908.241	1.741.003
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	2.658.282	1.940.140	1.157.794	2.362.369
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	279.351	225.480	185.793	149.755
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	593.025.845	595.634.769	593.633.499	604.980.714

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA					
POZICIJA	Redni Broj	2015	2016	2017	2018
PASIVA					
A. KAPITAL (102 do 109)	101	546.154.464	545.405.394	545.054.646	544.305.138
I. OSNOVNI KAPITAL	102	468.663.116	470.302.499	470.302.495	439.663.127
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
III. REZERVE	104				
IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105	105.458.845	105.432.216	105.391.520	105.302.948
V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI	106				
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107				
VII. GUBITAK	108	-27.967.497	-30.329.321	-30.639.369	-660.937
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109				
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	24.191.748	27.449.508	26.419.867	32.554.417
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	388.993	307.580	273.052	323.440
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112	23.802.755	27.141.928	26.146.815	32.230.977
1. Dugoročni krediti	113	22.156.775	25.433.810	24.709.993	30.705.571
2. Ostale dugoročne obaveze	114	1.645.980	1.708.118	1.436.822	1.525.406
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115				
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	22.679.633	22.779.867	22.158.986	28.121.159
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	22.515.093	22.574.418	21.691.947	27.561.305
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118	2.188.560	3.508.847	4.047.199	3.219.746
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119				
3. Obaveze iz poslovanja	120	1.956.911	2.113.562	2.399.278	2.286.168
4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	18.369.622	16.952.009	15.245.178	22.049.136
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122			292	6.255
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123				
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124	164.540	205.449	467.039	559.854
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	593.025.845	595.634.769	593.633.499	604.980.714

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Iz tabelarnog prikaza ostvarenog rezultata po godinama, za peiod od 2015. do 2018. godine se uočava da se isti smanjivao, odnosno da je rezultat prije oporezivanja sa 3,497 mil.eura iz 2015. godine smanjen na 0,758 mil.eura na kraju 2018. godine. Smanjenje gubitka je prije svega rezultat uplate subvencije od strane Države po osnovu otplate međunarodnih kredita, za koje je Vlada Crne Gore dala garanciju. U periodu 2015-2018. godina od strane Države Crne Gore, ovom Društvu je u vidu subvencije, za plaćanje međunarodnih kreditnih obaveza uplaćen iznos od 11.268.246,07 €, koji je u poslovnim knjigama Društva evidentiran u okviru grupe Ostali poslovni prihodi, jer Vlada po pomenutom osnovu nije vršila dokapitalizaciju - konverziju duga u kapital, kao što je to bio slučaj u minulom periodu.

Ostvareni gubitak po godinama bi svakako bio veći da nije bilo naprijed navedenih uplata od strane Države Crne Gore, jer sam trošak amortizacije, kao fiksni trošak Društva se kreće na godišnjem nivou od 4,8 mil.eura do 5,6 mil.eura, zbog izuzetno velike stalne imovine ovog Društva koja se u navedenom periodu kretala od 582 mil.eura do 594 mil.eura.

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU - BILANS USPJEHA						
Redni broj	Pozicija	Redni Broj	2015	2016	2017	2018
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	11.618.818	12.991.228	15.169.301	15.170.123
1	Prihodi od prodaje	202	166.377	84.868	250.904	258.676
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203	9.037	11.563		
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204				
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205				
5	Ostali poslovni prihodi	206	11.443.404	12.894.797	14.918.397	14.911.447
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	14.892.333	15.226.369	15.581.719	15.903.046
1	Nabavna vrijednost prodane robe	208	139.638	13.658	114.091	153.782
2	Troškovi materijala	209	2.325.595	2.184.101	2.081.794	2.083.608
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	6.854.157	6.826.741	6.801.721	7.122.967
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	4.811.671	5.244.524	5.583.277	5.627.313
5	Ostali poslovni rashodi	212	761.272	957.345	1.000.836	915.376
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	-3.273.515	-2.235.141	-412.418	-732.923
I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	129.242	33.908	247.671	37.799
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	227.373	190.953	160.229	333.629
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	-98.131	-157.045	87.442	-295.830
I	OSTALI PRIHODI	217	163.625	113.211	133.549	828.702
II	OSTALI RASHODI	218	289.281	142.010	176.737	558.103
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	-125.656	-28.799	-43.188	270.599
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	-3.497.302	-2.420.985	-368.164	-758.154

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

<i>E</i>	<i>NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLIJENO</i>	<i>221</i>				
<i>F</i>	<i>REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)</i>	<i>222</i>	<i>-3.497.302</i>	<i>-2.420.985</i>	<i>-368.164</i>	<i>-758.154</i>
<i>G</i>	<i>DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)</i>	<i>223</i>	<i>-30.614</i>	<i>-26.629</i>	<i>-40.696</i>	<i>-88.572</i>
<i>1</i>	<i>Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju</i>	<i>224</i>	<i>750</i>	<i>32.532</i>	<i>17.420</i>	<i>8.645</i>
<i>2</i>	<i>Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme</i>	<i>225</i>	<i>-31.364</i>	<i>-59.161</i>	<i>-58.116</i>	<i>-97.217</i>
<i>3</i>	<i>Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridr. društava</i>	<i>226</i>				
<i>4</i>	<i>Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)</i>	<i>227</i>				
<i>5</i>	<i>Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine</i>	<i>228</i>				
<i>H</i>	<i>PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)</i>	<i>229</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>1</i>	<i>Tekući porez na dobit</i>	<i>230</i>				
<i>2</i>	<i>Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda</i>	<i>231</i>				
<i>I</i>	<i>NETO REZULTAT (222+223-229)</i>	<i>232</i>	<i>-3.527.916</i>	<i>-2.447.614</i>	<i>-408.860</i>	<i>-846.726</i>
<i>J</i>	<i>ZARADA PO AKCIJI</i>					
<i>1</i>	<i>Osnovna zarada po akciji</i>	<i>233</i>				
<i>2</i>	<i>Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji</i>	<i>234</i>				

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finasijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

POKAZATELJI	2015	2016	2017	2018
<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	<i>0,77</i>	<i>0,84</i>	<i>0,98</i>	<i>0,95</i>
<i>Ekonomičnost redovnog poslovanja</i>	<i>0,78</i>	<i>0,85</i>	<i>0,97</i>	<i>0,95</i>
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	<i>0,47</i>	<i>0,44</i>	<i>0,40</i>	<i>0,38</i>
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	<i>0,47</i>	<i>0,44</i>	<i>0,40</i>	<i>0,38</i>
<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	<i>0,34</i>	<i>0,32</i>	<i>0,26</i>	<i>0,26</i>

Pokazatelji ekonomičnosti poslovanja nam ukazuju da su ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda, ali je u posmatranom periodu došlo do rasta ovog pokazatelja, odnosno isti se približio referentnoj vrijednosti, zbog rasta ostalih poslovnih prihoda (uplate od Države po osnovu otplate međunarodnih kredita).

Pokazatelji likvidnosti upućuju da Društvo ne postiže tekuću (opštu) likvidnost, jer je sa aspekta ovog koeficijenta potrebno da jedna jedinica kratkoročnih obaveza bude pokrivena sa najmanje dvije jedinice obrtne imovine, što nije ispunjeno, obzirom da je ista u svim godinama ispod 0,5.

Analiza potraživanja

Aktivna potraživanja od kupaca na kraju 2018. godine iznose 2.338.208 €, od čega se najveći dio, odnosno 87% istih odnosi na potraživanje od Željezničkog prevoza Crne Gore i AD Montecargo.

Potraživanje od ŽPCG AD-Podgorica na dan 31.12.2018. godine iznosi 1.534.782 €. Od naprijed navedenog iznosa na potraživanje za utrošenu električnu energiju za vuču vozova se odnosi 1.476.912 €, dok se ostatak potraživanja u iznosu od 57.870 € odnosi na zakup prostora, prefakturisanje distributivne električne energije i telefonskih impulsa. Procenat naplate potraživanja od ŽPCG AD za usluge visokog napona u 2018. godini iznosi 8,75%, odnosno od ukupno fakturisanih 685.793,91 € za visoki napon, naplaćeno je 60.000,00€. Zbog nemogućnosti da redovnim putem naplatimo svoja potraživanja od Željezničkog prevoza, ŽICG AD –Podgorica je tokom 2017. godine pokrenula postupak naplate sudskim putem za potraživanja po osnovu visokog napona u iznosu od 0,911 mil.eura (za period maj 2016 - avgust 2017. godine). Po istom osnovu je tokom jula 2018. godine stigla presuda Privrednog suda u korist ŽICG AD – Podgorica, P.br. 1474/17 od 19.07.2018. godine i ista je potvrđena presudom Apelacionog suda Pž.br. 709/18 od 02.11.2018. godine. Dana 07.12.2018. godine, od strane Javnog izvršitelja Irfana Ramovića, donijeto je Rješenje o izvršenju I.br. 383/18 kojim je određeno izvršenje na novčanim sredstvima Željezničkog prevoza. Po navedenom Rješenju o izvršenju, od strane Javnog izvršitelja, zaključno sa danom 17.01.2019. godine je ovom Društvu prenijet iznos od 304.994,34 €. Imajući u vidu finansijsku situaciju u kojoj se nalazi Željeznički prevoz, te njihov zahtjev da se po predmetnom osnovu zaključi Protokol o plaćanju duga u više mjesečnih rata, Odbor direktora je donio Odluku broj 370/1 od 21.01.2019. godine o davanju saglasnosti na zaključenje Protokola sa ŽPCG AD-Podgorica. Dana 22.01.2019. godine potpisan je Protokol broj 420 kojim je obavezan Željeznički prevoz da dug utvrđen Rješenjem o izvršenju I.br. 383/18 plaća u mjesečnim iznosima od po 45.000 € uz obavezu da uredno izmiruje tekuće fakture počev od fakture za mjesec januar 2019. godine. Predmetni Protokol se za sada poštuje od strane ŽPCG AD – Podgorica.

Potraživanje od AD Montecargo na dan 31.12.2018. godine iznosi 497.143 €. Od naprijed navedenog iznosa na potraživanje za utrošenu električnu energiju za vuču

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

vozova se odnosi 117.448 € (novembar i decembar 2018. godine), potraživanje po osnovu korišćenja trasa iznosi 255.668 € (avgust-decembar 2018. godine), potraživanje po osnovu zakupa prostora 42.350 €, potraživanje po osnovu naknade štete iznosi 10.480 €, potraživanje po osnovu fakturisanе zatezne kamate iznosi 32.573 €, potraživanje po osnovu prefakturisanja distributivne električne energije i telefonskih impulsa 9.860 € i ostala potraživanja u iznosu od 28.764 €. Procenat naplate potraživanja od AD Montecargo za usluge korišćenja trasa fakturisanе u 2018. godini iznosi 61 %, odnosno od ukupno fakturisanih 1655.425 € naplaćeno je 399.756 €, dok je procenat naplate po osnovu prefakturisanja električne energije-visokog napona 83%, odnosno od ukupno fakturisanih 686.520€ naplaćeno je 569.072 €.

Tokom 2019. godine pokrenut je postupak prinudne naplate od AD Montecargo za iznos glavnog duga od 165.074,58 €, po kom osnovu je dana 01.03.2019. godine od strane postupajućeg Javnog izvršitelja , shodno Rješenju o izvršenju lv.br. 327/2019 od 18.02-2019. godine na račun ŽICG prenijet iznos od 170.670,45 €.

3. INFORMACIJE O ČLANOVIMA UPRAVNIH I NADZORNIH TIJELA

Odbor direktora Željezničke infrastrukture Crne Gore AD – Podgorica, petnaestog saziva, je u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Statutom Društva, izabran na XV vanrednoj Skupštini akcionara održanoj dana 31.01.2018. godine, Odlukom br.725/2 u sastavu:

1. Prof.dr Safet Kalač, predstavnik državnog kapitala,
2. Predrag Lutovac, predstavnik državnog kapitala,
3. Milutin Žurić, predstavnik državnog kapitala,
4. Goran Ćupić, predstavnik državnog kapitala i
5. Biljana Šofranac, predstavnik investicionih fondova.

Zakonom o privrednim društvima, Statutom Društva i Odlukom Skupštine akcionara o izboru člana Odbora direktora broj 725/2 od 31.01.2018. godine, utvrđeno je da mandat člana Odbora direktora ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici Skupštine akcionara.

Na prvoj Konstitutivnoj sjednici održanoj dana 31.01.2018. godine, izabrani članovi Odbora direktora su između sebe za predsjednika Odbora direktora izabrali prof. dr Safeta Kalača, koji nije na profesionalnom radu u Društvu.

Odbor direktora petnaestog saziva je obavljao funkciju do 30.03.2018. godine.

Na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara koja je održana 30.03.2018. godine, Odlukom broj 2815/5, izabran je Odbor direktora, šesnaestog saziva u sastavu:

1. Prof.dr Safet Kalač, predstavnik državnog kapitala,
2. Predrag Lutovac, predstavnik državnog kapitala,
3. Milutin Žurić, predstavnik državnog kapitala,
4. Goran Ćupić, predstavnik državnog kapitala i
5. Biljana Šofranac, predstavnik investicionih fondova.

Na prvoj Konstitutivnoj sjednici održanoj dana 30.03.2018. godine, izabrani članovi Odbora direktora su između sebe za predsjednika Odbora direktora izabrali prof. dr Safeta Kalača, koji nije na profesionalnom radu u Društvu.

Odbor direktora je u vremenu od 01.01.2018. godine do 31.12.2018. godine, održao ukupno dvadeset četiri sjednice, od kojih deset u zasjedanju i četrnaest sjednica pojedinačnim izjašnjavanjem članova Odbora direktora, putem telefona.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

U periodu od 01.01.2018. godine do 31.12.2018. godine, ukupno je donijeto 62 odluke i 25 zaključaka.

Prema evidenciji knjige zapisnika Odbora direktora utvrđuje se da se na sjednicama razmatralo ukupno 95 tačaka dnevnog reda i plus 14 tačaka koje nijesu bile definisane dnevnim redom. Od ukupnog broja donijetih odluka i zaključaka realizovano je 85 što čini 97,70 %. Nije realizovana 1 odluka i 1 zaključak što čini 2,30%. U fazi realizacije su 2 zaključka.

Odbor direktora svoj rad obavlja u skladu sa Statutom Društva i Poslovníkom o radu Odbora direktora, kojim se bliže uređuje organizacija i način rada Odbora direktora u ostvarivanju prava i dužnosti utvrđenih zakonom, Statutom i drugim opštim aktima Društva.

Odbor direktora broji 5 članova, koje bira i razrješava Skupština akcionara.

Predsjednik Odbora direktora se imenuje na prvoj Konstitutivnoj sjednici koja se održava nakon izbora članova Odbora direktora od strane Skupštine akcionara.

Po osnovu članstva u organima upravljanja, u ovom Društvu, pravo na naknadu za članstvo u Odboru direktora imaju svi izabrani članovi Odbora direktora.

Visina naknade za rad u Odboru direktora ovog Društva utvrđena, u skladu sa Odlukom broj 5500/6 od 25.07.2016. godine, koja je donijeta na XII vanrednoj Skupštini akcionara iznosi, za predsjednika Odbora direktora u visini jedne prosječne zarade u Društvu ostvarene u prethodnoj godini, dok članovima Odbora direktora pripada naknada u visini 70% prosječne zarade u Društvu ostvarene u prethodnoj godini.

Revizorski odbor imenuje Odbor direktora i broji tri člana:

- predsjednik Revizorskog odbora, prof.dr Ana Lalević Filipović;
- član Revizorskog odbora, dr Mijat Jocović i
- član Revizorskog odbora, dr Milijana Novović.

Naknada koja se isplaćuje članovima Revizorskog odbora iznosi 150,00€ za predsjednika i po 100€ za članove Revizorskog odbora, na mjesečnom nivou i ista se isplaćuje na osnovu zaključenih ugovora o regulisanju međusobnih prava i obaveza.

U periodu od 01.01.2018. godine do 31.12.2018. godine, po podacima MONTENEGROBERZE, broj 42/2/19 od 11.02.2019. godine, trgovalo se akcijama Željezničke infrastrukture Crne Gore AD – Podgorica (simbol trgovine ŽICG). Realizovano

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

je 9 transakcija u kojima se trgovalo sa ukupno 92.486 akcija, ukupna vrijednost prodatih akcija je iznosila 1.196,33 € a prosječna cijena 0,0129 €.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica, je Odlukom Odbora direktora br. 10633/13 od 10.11.2009. godine, prihvatila preporuke za primjenu Kodeksa Korporativnog upravljanja u Crnoj Gori i obavezala se da u narednom periodu primijenjuje dobru praksu korporativnog upravljanja u svim segmentima gdje se prepoznata potreba za primjenom i praćenjem rezultata takve primjene.

4. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

- Godišnji Izvještaj o zaštiti životne sredine u ŽICG tokom 2018. godine

Realizujući glavne opravke željezničke pruge (remonte i sanacije objekata), koji se finansiraju iz sredstava stranih Međunarodnih institucija (EBRD, EIB), kao i sredstava predpristupne pomoći Evropske Unije (IPA) preko Delegacije u Crnoj Gori, Željeznička infrastruktura odgovorno obavlja potrebne aktivnosti, naročito obezbjeđujući zaštitu životne sredine, na način što:

I Shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list CG“, broj 75/18) kod nadležnog organa (Agencije za zaštitu prirode i životne sredine) sprovodi proceduru o potrebi izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za buduće projekte.

Tokom 2018. godine, sprovedeno je ukupno 16 procedura o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu po važećoj zakonskoj regulativi i to:

A. Za prvu grupu prioritetnih mostova - Projekat “Rehabilitacija 5 prednapregnutih betonskih mostova (mostovi br. 40, 42, 47, 52 i 53) na pruzi Vrbnica-Bar” (za svaki most posebno) podnešeno je 5 Zahtjeva o potrebi izrade elaborata.

Za navedeno, donijeta su Rješenja od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine da je potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu kako slijedi:

- Dopis Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.8303 od 12.09.2018.godine o sprovođenju procjene uticaja na životnu sredinu za rehabilitaciju željezničkog mosta br.40 u km 332+327,76 pruge Vrbnica-Bar.

- Rješenje Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.8518 od 17.09.2018.godine o utvrđivanju potrebe procjene uticaja na životnu sredinu za rehabilitaciju željezničkog mosta br.52 u km 344+143,98 pruge Vrbnica-Bar.

- Rješenje Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.8517 od 17.09.2018.godine o utvrđivanju potrebe procjene uticaja na životnu sredinu za rehabilitaciju željezničkog mosta br.47 u km 338+952,47 pruge Vrbnica-Bar.

- Rješenje Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.8516 od 17.09.2018.godine o utvrđivanju potrebe procjene uticaja na životnu sredinu za rehabilitaciju željezničkog mosta br.53 u km 345+767,98 pruge Vrbnica-Bar.

- Rješenje Agencije za zaštitu prirode i životne sredine br.8444 od 17.09.2018.godine o utvrđivanju potrebe procjene uticaja na životnu sredinu za rehabilitaciju željezničkog mosta br.42 u km 332+748,66 pruge Vrbnica-Bar.

Izrada Elaborata o procjeni uticaja za navedene mostove je u toku.

B. Za drugu grupu prioritetnih mostova - Projekat “Rehabilitacija 10 željezničkih mostova (Mostovi br. 7, 13, 19, 30, 33, 46, 51, 57, 59, 102) na pruzi Vrbnica –Bar” (za svaki most posebno) podnešeno je ukupno 10 zahtjeva o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu. Za navedeno, u tekućoj godini donijeta su Rješenja

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Agencije da je za mostove br.30 i 46 potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, dok za ostale mostove br. 7, 13, 19, 33, 51, 57, 59 i 102 su donijeta Rješenja da nije potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

C. Takođe, za Projekat „Zamjena signalno- sigurnosnih uređaja u 5 željezničkih stanica na dionici od Podgorice do Bara, 7 putnih prelaza na dionici od Podgorice do Bara i 11 željezničkih stanica od Podgorice do Vrbnice“ dobijeno je Rješenje Agencije br.7801 od 29.08.2018.godine da nije potrebno sprovesti postupak procjene uticaja na životnu sredinu (tj.nije potrebna izrada Elaborata).

II Prati realizaciju investicionih projekata i izvještava ino kreditore o svim ekološkim i socijalnim pitanjima vezano za projekat (EBRD, EIB).

Shodno ugovorenim obavezama sa INO kreditorima, pripremljeni su Godišnji izvještaji o ekološkim i socijalnim pitanjima koje redovno podnosimo Evropskoj Banci za obnovu i razvoj:

- Izvještaj o ekološkim i socijalnim pitanjima za 2017. godinu, prosljeđen dana 03.04.2018 Evropskoj banci za obnovu i razvoj za dva Kredita (operat. br. 37232 za prugu Vrbnica – Bar i br. 40344 za prugu Nikšić - Podgorica).

III Shodno Zakonu o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 064/11 od 29.12.2011., 039/16 od 29.06.2016.god.) u obavljanju svojih aktivnosti vodi evidenciju o potrošnji sirovina i energije, ispuštanju zagađenih materija i energije, klasifikaciji, karakteristikama i količinama otpada, kao i o drugim podacima koje dostavljamo nadležnim organima.

Željeznička infrastruktura Crne Gore je shodno članu 26 Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 064/11 od 29.12.2011, 039/16 od 29.06.2016.god.) izradila Plan upravljanja građevinskim otpadom i Plan upravljanja otpadom u ŽICG. U njegovoj izradi učestvovala su stručna lica ŽICG koristeći sugestije i preporuke Agencije za zaštitu prirode i životne sredine kroz Rješenja ispostavljena u prethodnom periodu. Od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine dobijena je saglasnost na Plan upravljanja otpadom u ŽICG:

- Rješenje br. 2339 od 16.03.2018. god. kojim je data saglasnost na Plan upravljanja građevinskim otpadom u ŽICG za naredni trogodišnji period (marta 2018-marta 2021.godine) .
- Rješenje br. 2338 od 16.03.2018. god. kojim je data saglasnost na Plan upravljanja otpadom u ŽICG za naredni trogodišnji period (marta 2018-marta 2021.godine).

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Osim toga, uredno je predat Agenciji Izvještaj o količini stvorenog i deponovanog otpada u ŽICG tokom 2017.godine (Dopis br.3087 od 05.04.2018.godine) shodno obavezi iz čl.44 stav 7 Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 39/16).

IV Pruža podršku aktuelnim projektima iz oblasti ekologije

Na obraćanje Uprave za fitosanitarne poslove i predstavnika u ime Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, ŽICG je podržala projekat „Praćenje i suzbijanje korovske biljke Ambrozije“, i tokom 2018.godine izvršila je mapiranje i suzbijanje ambrozije duž pruge Vrbnica-Bar i Nikšić-Podgorica.

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

5. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Istraživanje i razvoj

Uspješna realizacija investicionih projekata zahtjeva obavezno istraživanje (tržišta, nučna i stručna istraživanja), uključujući detaljno planiranje sa izradom studija izvodljivosti, strategija, akcionih planova, inovacionih projekata, pilot projekata (posebno kod primjena novih tehnologija gdje se na jednom konkretnom pilot projektu mogu otkloniti veliki potencijalni nedostaci i štete koji bi kod velikih investicionih projekata donjeli velike gubitke) itd. Posebno je potrebno razmotriti mogućnost finansiranja iz najznačajnijeg i najvećeg programa Evropske komisije HORIZONT 2020 (80 milijardi eura) koji omogućava pokretanje i realizaciju inovacionih projekata u saradnji javnog i privatnog sektora uključujući i saradnju sa razvijenim zemljama EU.

Uvođenje i efikasno korišćenje novih tehnologija

Savremeni tokovi tekućeg održavanja podrazumjevaju integrisanje i primjenu novih tehnologija za potrebe monitoringa objekata donjeg stroja u realnom vremenu (dobra osnova je postojeći optički kabal duž pruge Vrbnica-Bar). Potrebno je obučiti inženjere o značaju i načinu funkcionisanja monitoringa (Structural Health Monitoring-monitoring integriteta konstrukcija): bežično i pomoću optičkih vlakana (povezanost senzora i sistema monitoringa). Buduće planiranje tekućeg održavanja mora uključiti uvođenje monitoringa objekata donjeg stroja uključujući i trup pruge. UIC je na svom sajtu prezentovao tehnologiju monitoringa nestabilnih strmih kosina duž pruge (potrebno je kroz sistem obuka bliže upoznati inženjerski kadar.).

Istraživanje i pilot projekti za primjenu sistema za „seizmičku kontrolu konstrukcija” (mostovi itd.)

Modernizacija opreme

Potrebno je za tekuće održavanje planirati nabavku opreme potrebne za sprovođenje pregleda i ispitivanje objekata donjeg stroja i trupa pruge, uključujući strateško planiranje i ozbiljni standardni pristup za formiranje i sertifikaciju inženjerskog „kontrolnog tijela” (pregledi i nadzor) prema standardu MEST EN ISO/IEC 17020:2013 Ocjenjivanje usaglašenosti – Zahtjevi za rad različitih tipova tijela koja obavljaju kontrolisanje (Tip A, B i C).

Automatizacija poslovanja

Nabavka softvera i sistema i obuka inženjera (EMIS, Primavera P6, LUSAS, BIM itd.)

Naučno-istraživačke, razvojne i tehnološke studije

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

U cilju smanjenja rizika, gubitaka i šteta na skupim investicionim projektima obavezno kod razvojnih i hitnih projekata uključiti naučno istraživačke aktivnosti i izradu odgovarajuće preinvesticione studijske dokumentacije (opravdanost, izvodljivost, uticaje itd.)

Mogući projekti:

- izrada lakih montažnih zidova protiv buke od recikliranih materijala (upravljanje otpadom i reciklaža: gume, stari materijal) u naseljenim zonama sa integrisanim fotonaponskim ćelijama (solarna energija)
- uvođenje sistema za monitoring integriteta objekata donjeg stroja i trupa pruge
- izrada studije za zamjenu drvenih pragova betonskim
- izrada naučne studije za primjenu pepela iz termoelektrane Pljevlja za pravljenje visokovrijednih betona (i do 10 puta kvalitetnijih od standardnih) namjenjenih popravci objekata donjeg stroja, izradi betonskih pragova i drugoj izgradnji na pruzi.
- uvođenje energetske efikasnosti i sistema saglasno Akcionom planu formiranje i obuka tima
- izgradnja puteva i mostova za zaštitu životinja
- (nacionalni parkovi i zaštita životne sredine)

Uvođenje i efikasno korišćenje novih tehnologija

1. Zamjena signalno/sigurnosnog uređaja u željezničkim stanicama i njihovo povezivanje na centralno upravljanje

Postojeći sistem osiguranja željezničkih stanica je signalno/sigurnosni uređaj relejnog tipa potpune centralizacije SIEMENS SpDrS-64-JŽS koji je montiran 1978. godine. Postojeći uređaj osiguranja je na granici sigurnosnog eksploatacionog vijeka jer su komponente uređaja dotrajale tako da postaju stalni izvor smetnji u uređajima. Obzirom da se releji i relejne grupe više ne proizvode u standardnim proizvodnim programima, otežana je i zamjena i održavanje uređaja zbog nedostatka djelova. Situacija je ujedinjena zbog lošeg stanja (nedostajućih djelova) osiguranih putnih prelaza. Finansijska situacija željezničkog sistema u Crnoj Gori oslabila je u protekle dvije decenije, stoga su investicije u osnovna sredstva niske, što je dovelo do pogoršanja njihovog stanja. Zbog stanja imovine i nedostataka u sistemu signalizacije uvedena su ograničenja brzine na oko dvije trećine linije, što je smanjilo njegov kapacitet u poređenju sa onim dostupnim na njegovom otvaranju.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Zbog svega navedenog, a u cilju stvaranja uslova za bezbjednije odvijanje saobraćaja, i istovremenog smanjivanja troškova održavanja zbog smetnji i kvarova, koji se sada javljaju usljed dotrajalosti postojeće opreme, krenulo se sa realizacijom projekata:

- Zamjena signalno / sigurnosnog uređaja u stanici Podgorica: Projekat je započet krajem 2017 godine a kompletni radovi završeni su u decembru 2018. godine. Ovim projektom završeno je opremanje stanice Podgorica novim signalno/sigurnosnim uređajem izvedenim u tehnici elektronske postavnice, koji će svojim performansama odgovarati saobraćajnim i eksploatacionim uslovima odvijanja saobraćaja u stanici.

Radovi su obuhvatili:

- Kompletnu zamjenu postojećeg relejnog sistema (SIEMENS SpDrS-64-JŽS) elektronskim sigurnosnim sistemom sa redundantnom arhitekturom hardvera "2 od 3" ili "2 puta (2 od 2), i sa nivoom sigurnosnog integriteta SIL4 u skladu sa CENELEC EN 50129 standardom.

Postojeća komandna postavnica u mozaik tehnologiji je zamijenjena redundantnim komandnim kontrolnim uređajem – Man Machine Interface (MMI) konzolom. Elektronski uređaj će moći da se poveže na potencijalno Centralno upravljanje (CTC), automatski pružni blok (APB) i Evropski sistem kontrole vozova (ETCS) nivo 1 i 2 bez ugradnje dodatnog hardvera.

- Kompletnu zamjenu svih elemenata signalnog sistema (signala, skretnica, brojača osovina, željezničko-putnih prelaza)

- Kompletnu zamjenu postojeće kablovske mreže

- Prilagođavanje postojećih uređaja međustanične zavisnosti prema stanicama Bioče, Spuž, Golubovci i Tuzi.

Izrada Glavnih projekata za zamjenu signalno-sigurnosnih uređaja u 5 željezničkih stanica na dijelu pruge južno od Podgorice i 11 stanica na dijelu pruge sjeverno od Podgorice:

Projekat je započet početkom 2018. godine a implementacija je nastavljena i u 2019. godini. Projekat se finansira se iz donacije WBIF. Glavni projekti će obuhvatiti iste radove na zamjeni postojećeg prenosivog sigurnosnog uređaja sa elektronskim sigurnosnim uređajem u ostalim željezničkim stanicama na pruzi Vrbnica-Bar po sličnom principu kao i u stanici Podgorica.

2. Zamjena postojećih drvenih pragova betonskim

Postojeći gornji stroj na željezničkoj pruzi Vrbnica-Bar sastoji se od drvenih pragova dimenzija 260x24x16 cm, krutog K kolosječnog pribora za pričvršćivanje šine za pragove i

tucanika koji je različite debljine ispod praga. Uzimajući u obzir dosadašnju eksploataciju pruge i troškove održavanja pruge, kao i cijenu drvenih pragova sa krutim priborom tipa K, a sve u saglasnosti sa EU standardima koji podržavaju uvođenje novih standarda i tehnike gradnje razmatrana je mogućnost ugradnje betonskih umjesto drvenih pragova.

Betonski pragovi imaju niz prednosti: duži vijek trajanja, veću otpornost na atmosferske uticaje i požar, nižu cijenu, bolju geometriju kolosjeka itd. S druge strane, ugradnja betonskih pragova je kompleksnija i zahtijeva ispunjenje čitavog niza preduslova. Betonski pragovi se mogu ugrađivati samo na dobroj i čvrstoj podlozi, kvalitetnom zastoru i sa elastičnim pričvrstnim priborom, minimalnom debljinom tucaničkog zastora od 30 cm ispod praga, širini planuma na otvorenoj pruži od 6-6,60 m, a sadašnja je prosječno 5,70m, zahtijevaju blaže radijuse krivine, itd. Zbog veće visine betonskih pragova potrebno je i ispitati mogućnost pomjeranja visine kontaktne mreže.

Na osnovu svega navedenog zaključeno je da dionica Kolašin-Podgorica zbog same konfiguracije terena i geometrije kolosjeka, kao i nižih temperatura u zimskim periodima, nije pogodna za ugradnju betonskih pragova, dok je na dionici Podgorica-Bar moguće ispuniti uslove za ugradnju betonskih pragova.

Zamjena drvenih pragova betonskim je već izvršena na dionici Virpazar-Sutomore u tunelu Sozina u okviru projekta remonta gornjeg stroja. Pored drvenih pragova izvršena je i zamjena krutog K sistema za pričvršćivanje šine sa elastičnim pričvrstnim priborom. Nakon izvedenih radova konstrukciju gornjeg stroja u tunelu Sozina čine sljedeći elementi: betonski pragovi dužine 2.40m, šine 49 E1, elastični pričvrstni pribor tipa „Vossloh“, tucanik silikatni kategorije I. Projekat je završen u decembru 2018. godine.

Ugradnja betonskih pragova planirana je i u okviru Projekta remonta gornjeg stroja pruge na dionici Golubovci – Podgorica koji je kandidovan kroz Programiranje 2019 za finansiranje iz IPA fonda.

Zamjena drvenih pragova betonskim biće tretirana i kroz izradu Projektne dokumentacije remonta gornjeg stroja pruge na dionicama: Golubovci- Zeta- Virpazar; Sutomore-Bar koja je kandidovana kroz aplikaciju za grant WBIF.

Predmet aplikacije je sveobuhvatan pristup i projektovanje svih elemenata građevinske i elektrotehničke infrastrukture, što podrazumijeva:

- remont gornjeg stroja pruge primjenom betonskih pragova na dionicama: Golubovci-Zeta- Virpazar; Sutomore-Bar;
- demontažu postojećeg, nabavku i ugradnju novog elektrovučnog postrojenja u Baru;
- sanaciju kosina, klizišta, propusta i ostalih elemenata donjeg stroja;
- remont kontaktne mreže i telekomunikacija.

Aplikacija je zvanično odbrena u februaru 2019. godine i dobijena je saglasnost Ministarstva finansija na istu.

3. Aktivnost nadgledanja/monitoringa u tunelima instaliranjem posebne opreme

Projektnim zadatkom za izradu Glavnih projekata sanacije tunela na dionici Bijelo Polje-Bar predviđena je aktivnost nadgledanja/monitoringa tunela pomoću specijalno instalirane opreme. Projekat se finansira iz donacije WBIF.

Prije rehabilitacije tunela i stalnog praćenja, projektni zadatak uključuje inicijalno praćenje izabranog tunela. Svrha monitoringa je pružanje informacija i upozorenja u vezi sa pogoršanjem konstrukcije. Na osnovu stečenog iskustva, definiše se projekat za stalni monitoring.. Tokom rehabilitacije, oprema za monitoring će biti instalirana unutar betona, ili moguće na betonu u tunelima gdje rehabilitacija nije (još uvijek) predviđena. Za tunele koji nijesu kategorisani da su kritični nakon dodatnih istraživanja i / ili onih za koje nedostaju finansijska sredstva za rehabilitaciju, monitoring će služiti kao alternativa za sigurnost. Na osnovu rezultata monitoringa, mogu se postići značajne uštede ako se pokaže da su konstrukcije stabilne u tunelima koji ne pokazuju trenutnu potrebu za rehabilitacijom.

Treba koristiti sistem optičkih vlakana, kojim se može upravljati na dalekoj udaljenosti bez gubitaka struje, koji je visoko otporan u otežanim okruženjima, elektromagnetske i temperaturne kompenzacije, ima dobru linearnost i nije osjetljiv na fluktuacije amplitude signala.

Konfiguracija sistema za nadgledanje treba da bude zasnovana na GFRP optičkim ispitivačima napona postavljenim u serijama unutar crijeva od staklenog vlakna koji se mogu postaviti unutar betona završne obloge ili na spoljašnjoj površini postojeće obloge.

Modernizacija opreme

EVP Trebešica

Elektrovučna podstanica 110/25 kV „Trebešica” je napojna transformatorska stanica koja obezbjeđuje električnu energiju za električnu vuču sistema 25 kV, 50 Hz pruge Beograd - Bar. U normalnim radnim uslovima ova elektrovučno postrojenje služi za snabdijevanje energijom pomoćnih kolosjeka. U slučaju potrebe energija se isporučuje na primarne pravce kontaktne mreže. Postojeća EVP-Trebešica se nalazi na km 75 + 415 pruge Beograd - Bar u okviru željezničke stanice Trebešica. EVP Trebešica je povezan sa postojećom 110 kV mrežom Crne Gore preko dalekovoda Podgorica - Berane.

Postrojenje 110kV se sastoji od:

- Dva dalekovodna trofazna polja
- Dva transformatorska polja za jednofazne regulacione transformatore
- Jednostrukog sistema trofaznih sabirnica i monofaznih sabirnica.

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Postrojenje 25kV se sastoji od modularnih ćelija za unutrašnju montažu. Napon za zaštitu i upravljanje je 110 V DC. Transformatorska stanica je u stalnom radu 35 godina. Zbog tehničke zastarelosti, bilo je neophodno izgraditi tehnički i konceptualno novo postrojenje, sa savremenom tehničkom opremom, sa savremenim načinom prenosa signala do nadređenog centra u Podgorici. Postojeća ETS nije opremljena sistemom za dojavu požara.

Projekat je završen u 2018. godini. Ovim projektom urađena je rekonstrukcija i obnova postojećeg EVP Trebešica sa ciljem unapređenja snabdijevanja električnom energijom ovog dijela kontaktne mreže i eliminisanja mogućnosti prekida odvijanja željezničkog saobraćaja na predmetnoj dionici zbog kvarova. Sa tim je postignut veći stepen bezbjednosti i sigurnosti odvijanja željezničkog saobraćaja, njegova pristupačnost i kapaciteti, a samim tim i veća zastupljenost odvijanja teretnog prometa što predstavlja veliku prednost u pogledu očuvanja životne sredine.

EVP Bar

Izrada projektne dokumentacije za demontažu postojećeg, nabavku i ugradnju novog elektrovoćnog postrojenja u Baru je predmet aplikacije za tehničku podršku za finansiranje iz granta WBIF-a. Kao što je već navedeno, aplikacija je odobrena u februaru 2019. godine i dobijana je saglasnost Ministarstva finansija.

Nabavka mehanizacije

Nabavka mehanizacije i obnova voznog parka je kao prioritetan projekat planirana kroz više strateških i internih dokumenata. Zbog određenih ograničenja na nivou preduzeća, i fiskalnih ograničenja na nivou Države, obnova voznog parka nije izvršena do sada. Kako su IPA fondovi najpogodnije sredstvo za podršku u finansiranju željezničkih infrastrukturnih projekata, predvidjeli smo potrebu za kandidovanje i projekta nabavke mehanizacije iz ovih sredstava, ali je odgovor bio negativan, uz obrazloženje, da IPA sredstva nijesu primjenjiva zbog moguće privatizacije u željezničkom Sektoru.

Planirano je da nabavka mehanizacije za potrebe održavanja željezničke pruge u vijednosti od 10 miliona EUR bude finansirana iz kreditnih sredstava EBRD banke.

Automatizacija poslovanja

Nabavka i ugradnja grijača skretnica u željezničkim stanicama Nikšić i Ostrog

U zimskom periodu zbog nedostatka grijača skretnica na skretničkim postrojenjima dolazi do otežanog prebacivanja što zahtijeva veliko angažovanje radne snage kako bi se iste oslobodile za nesmetan rad. Otežan rad skretnica utiče i na redovnost saobraćaja, jer u slučaju neispravnosti skretnica nemoguće je rukovanje istim, a samim tim nemoguće je

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

formiranje puteva vožnji. U području željezničke stanice Nikšić ugrađeno je 26 skretnica tipa 49E1-200-6°(D i L), dok je u području željezničke stanice Ostrog ugrađeno 4 skretnice istog tipa.

Zbog svega navedenog pristupilo se realizaciji projekta nabavke i ugradnje grijača skretnica za stanicu Nikšić i stanicu Ostrog na pruzi Nikšić-Podgorica. Cilj projekta bio je da se ugradnjom skretničkog grijanja eliminiše zaleđivanje skretnice i zadržavanje sniježnog pokrivača između jezička i glavne šine, što je uzrok odmicanja jezička, odnosno nemogućnosti njihovog priljubljivanja. Radovi su završeni i izvršena je finalna primopredaja radova i opreme ŽICG kao krajnjem korisniku, dana 23. 02. 2018. godine. Garantni period je istekao u februaru 2019. godine, kada je nakon konstatovanja da ne postoje nikakvi nedostaci i da su funkcionalna ispitivanja pozitivna, izdata potvrda o uspješnom izvršenju posla.

Realizacijom ovog projekta dobio se sistem električnog grijanja skretnica za opremanje stanica Nikšić i Ostrog koji predstavlja zaokruženu tehnološku cjelinu sa energetske ulazom koji objedinjuje: stubna trafostanica sa odgovarajućim priključcima za kontaktnu mrežu, stubni razvodni orman, priključne ormariće, električne grijače i električne kablove za povezivanje. Ostvarena je koncepcija sistema koji omogućuje preglednost rada sistema, jednostavnu detekciju kvara, lako i jednostavno rukovanje sistema.

Kao rezultat ugradnje grijača skretnica, komanda i signalizacija rada sistema električnog grijanja skretnica objedinjena je kroz komandni orman u staničnoj zgradi pa se na taj način dobilo jedno centralizovano mjesto za uključenje kod otpravnika vozova. Izvršeno je povezivanje energetske dijela uređaja iz dvije trafostanice sa napajanjem iz kontaktne mreže, za stanicu Nikšić, i iz jedne trafostanice sa napajanjem kontaktne mreže, za stanicu Ostrog.

Modernizacija IT sistema koji se koristi u svakodnevnom poslovanju ŽICG

Izrađen je Projektni zadatak za tehničku pomoć u oblasti unapređenja i modernizacije primjene informacionih i komunikacionih tehnologija (ICT) za poslovanje, rad i održavanje, prakse administrativnog upravljanja i procese ŽICG, uzimajući u obzir sve moguće veze sa statusom tehničkog, administrativnog, operativnog, upravljačkog poslovanja cjelokupne željezničke organizacije.

Kada je u pitanju modernizovanje baze podataka iz segmenta investicija dostavljen je prijedlog da se formira baza podataka sa evidencijom za praćenje vanrednih događaja, isleđivanja, itd, koja će da obuhvati:

- Kompletne informacije o tenderskoj proceduri (datum objavljivanja tendera, predponudbena konferencija, obilazak gradilišta, zatvaranje tendera, odluka o dodjeli ugovora)

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

- Implementacija ugovora (izvor finansiranja, broj ugovora, naziv ugovora, naziv Izvođača radova, Nadzora, ugovoreni rokovi i stvarni rokovi)
- Fizička i finansijska realizacija (privremene i okončane situacije, podaci o garancijama za avans i dobro izvršenje posla, itd)
- Podaci o izvedenim i planiranim intervencijama na cjelokupnoj pruzi i mreži po stacionažama
- Plan optlate kreditnih sredstava i evidencija o izdatim garancijama Države.

Naučno-istraživačke, razvojne i tehnološke studije

Projekat rekonstrukcije i elektrifikacije pruge Podgorica-državna granica Albanija

Projekat je kandidovan kroz poziv Zapadnobalkanskog investicijskog okvira (WBIF) za podršku u finansiranju izrade dokumentacije koja podrazumijeva izradu Idejnog projekta, studije izvodljivosti i Cost-benefit analize. Vrijednost projekta je 1,3 miliona EUR. Implementacija donacije počinje u martu tekuće godine, a priprema projektnog zadatka je planirana za sredinu marta.

6. ULAGANJE U OBRAZOVANJE ZAPOSLENIH

Profesionalni razvoj zaposlenih:

- Inicijalna profesionalna edukacija

U oblasti zaštite i zdravlja na radu vršena je inicijalna profesionalna edukacija kroz osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad. Ovom edukacijom je u 2018. godini obuhvaćeno 60 zaposlenih. Osim novoprimitljenih, koji su obučavani za bezbjedan rad prije početka rada, obučavani su i zaposleni koji su raspoređivani na drugo radno mjesto pri čemu se vodilo računa o mjerama zaštite na radu specifičnim za svako pojedino radno mjesto.

- Kontinuirana profesionalna edukacija

Kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji su, od strane šefova radnih jedinica, podvrgavani zaposleni koji obavljaju poslove radnih mjesta koja su vezana za odvijanje željezničkog saobraćaja po Programu redovnog poučavanja Pravilnika 646 o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja gdje je određen godišnji fond sati redovnog poučavanja za svako od ovih zanimanja.

- Selekcija novozaposlenih

Selekcija novozaposlenih se odvija prilikom odabira kandidata koji su se prijavili na oglas na osnovu njihovih stručnih referenci a u slučaju pripravnika za zanimanja koja se odnose na neposredno učešće u vršenju željezničkog saobraćaja i putem njihovog polaganja stručnih ispita za rad na željeznici na kraju pripravničkog staža.

- Saradnje sa obrazovnim institucijama

ŽICG AD Podgorica uglavnom sarađuje sa Mašinskom tehničkom školom gdje se na smjerovima za željeznička zanimanja, uz učešće predavača iz ovog Društva, vrši školovanje budućeg srednjoškolskog kadra.

- Stručno osposobljavanje

ŽICG AD Podgorica je aktivni učesnik stručnog osposobljavanja, koje se sprovodi po programu Vlade Crne Gore a putem Uprave za kadrove. U toku 2018 godine preko Službe za ljudske resurse je realizovan program stručnog osposobljavanja za tri kandidata za koje su sačinjeni ugovori o stručnom osposobljavanju za period 15.01.-15.10.2018. god., svakomjesečno u toku naznačenog perioda su Upravi za kadrove dostavljani izvještaji o osposobljavanju, ispostavljena rješenja o godišnjem odmoru a na kraju su im

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

izdata i uvjerenja o obavljenom stručnom osposobljavanju. Takođe su sprovedene aktivnosti u vezi stručnog osposobljavanja u 2019. godini.

- Obuke za zaposlene

Obuka pripravnika za samostalan rad, koja se za zanimanja koja su vezana za neposredno učestvovanje u vršenju željezničkog saobraćaja, sprovodi po Programu stručne obuke pripravnika za poslove na kojima radnici neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja 646 Pravilnika o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja. Ova obuka obuhvata teoretski i praktični dio a dužina obuke zavisi od složenosti zanimanja, odnosno od nivoa kvalifikacije. O ovoj obuci pripravnici vode dnevnik koji, potpisan od strane mentora, prilažu uz prijavu za polaganje stručnog ispita za rad na željeznici. U 2018. godini pripravički staž je obavilo 13 pripravnika.

Po Programu stručne obuke pripravnika za poslove na kojima radnici neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja 646 Pravilnika o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja vrši se i stručno osposobljavanje onih zaposlenih koji, uz rad a u postupku vanrednog školovanja, odnosno studiranja, steknu kvalifikaciju, odnosno veći nivo obrazovanja. Ovakvo stručno osposobljavanje je u 2018. godini sprovedeno kod dva zaposlena.

Osim ove obuke, shodno 646 Pravilniku o stručnoj spremi radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja, u slučaju značajnih tehničkih i tehnoloških promjena, donošenja novih propisa, za određene profile zaposlenih organizuju se posebni radno instruktivni seminari. Ukoliko je to izričito određeno nakon seminara se sprovodi i provjera znanja čiji se rezultati upisuju u Bilježnik periodičnog ispitivanja svakog zaposlenog. Obuku zbog tehničko tehnoloških promjena – uvođenja novog signalno sigurnosnog sistema u Stanici Podgorica je prošlo 25 zaposlenih i to 20 otpravnika vozova , tri inženjera saobraćajne struke i 2 inženjera iz oblasti SS postrojenja.

7. FINANSIJSKI RIZICI

Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici. Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica se u svom poslovanju suočava sa kreditnim rizikom, koji prevashodno proističe po osnovu potraživanja iz poslovanja i rizikom likvidnosti, koji se ogleda u poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza.

Izloženost Društva kreditnom riziku po osnovu potraživanja iz poslovanja zavisi najviše od naplate potraživanja usluga od dva operatera, koji učestvuju u ukupnim potraživanjima sa oko 87%. Zbog nemogućnosti naplate potraživanja po osnovu korišćenja željezničke infrastrukture redovnim putem, Društvo ne može da planira realizaciju svojih obaveza ili vrlo često mora da izmiruje obaveze prema EPCG AD Nikšić po osnovu utrošene električne energije od strane jednog od operatera, čime ugrožava svoju likvidnost.

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo biti suočeno sa poteškoćama u izmirivanju svojih finansijskih obaveza. Društvo upravlja svojom likvidnošću sa ciljem da, koliko je to moguće, uvek ima dovoljno sredstava da izmiri svoje dospjele obaveze. Planiranje novčanog toka vrši se na nivou poslovnih aktivnosti Društva.

Društvo sa obezbjeđenim sredstvima iz budžeta Crne Gore, koja se opredjeljuju ŽICG po osnovu Programa tekućeg održavanja javne infrastrukture, kao i sa ostalim prihodima koje ostvaruje shodno Zakonu o željeznici ima mogućnosti da uredno servisira tekuće obaveze iz poslovanja. Međutim, kako je u minulom periodu došlo do značajnog smanjivanja sredstava iz budžeta, odnosno kako se ista opredjeljuju samo za prioritete aktivnosti na tekućem održavanju željezničke infrastrukture sa upravljanjem i regulisanjem saobraćaja, to Društvo nije u mogućnosti da obezbijedi iz sopstvenih sredstava uredno servisiranje obaveza po osnovu dobijenih međunarodnih kredita, za koje je Vlada Crne Gore dala garanciju. Za 2019. godinu, sredstva za otplatu međunarodnih kredita u očekivanom iznosu od 4 mil.eura su opredijeljena Zakonom o budžetu CG za 2019. godinu, na poziciji Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga, u okviru potrošačke jedinice Uprave za željeznice.

BDO d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 120

81000 Podgorica

Montenegro

Tel: +382 20 228 449

Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

